



Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane

# Møteinnkalling

---

**Utvalg:** Verneområdestyret for SVR

**Møtested:** Tingvatn, Hægebostad

**Dato:** 20.06.2022

**Tidspunkt:** 11:00

---

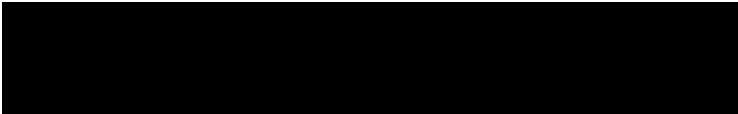
Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

## Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 20/22	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 21/22	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar		
ST 22/22	Orienteringer		
RS 22/22	Referatsaker		
RS 23/22	Endring i innvilga snøscooterløyve i verneområdet SVR. Gnr. 4, bnr. 2 Bernt Gautestad. Bygland kommune		2020/789
RS 24/22	Innvilga søknad om helikoptertransport til Stakkstøl i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 38/1, Hjelmeland kommune		2022/2867
RS 25/22	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Suleskardheia beitelag. Sirdal kommune og Valle kommune.		2022/2885
RS 26/22	Søknad om dispensasjon til å endre trase for kjentmannstur i AU-sak 5/22, Speidernes beredskapsgruppe		2019/2864
RS 27/22	Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av snøskuter, ATV og minigravar til Øvre Espedalsstøl i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr 248/1, Sandnes kommune		2022/2868
RS 28/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Håvardslåttnuten i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 40/1, Suldal kommune		2022/3397
RS 29/22	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune		2022/2866
RS 30/22	Innvilga søknad om dispensasjon til utplassering av besestasjon for sporingsbjøller til sau på Fidjanuten i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune		2022/2869
RS 31/22	Innvilga søknad om bruk av snøscooter til frakt av kalk til Bergsøydevatn. Brokke og Berg fellesbeite. Valle kommune.		2020/1245
RS 32/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Øystein Nordahl Moe		2022/4963
RS 33/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette		2018/6848

	landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Kolbjørn Kvæstad	
RS 34/22	Innvilga søknad om landing med helikopter i verneområdet SVR. Stavskar turisthytte, DNT sør. Valle kommune.	2022/4640
RS 35/22	Innvilga søknad om løyve til landing med helikopter. Gaukheivatn og Søre Monsvatn. DNT sør. Bygland kommune.	2022/3485
RS 36/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Torbjørn Guggedal	2022/4947
RS 37/22	202004775-19 - Vedtak - Ferdelsrestriksjoner på urevassveien i Bykle kommune	2019/8985
RS 38/22	Innvilga søknad om bruk av helikopter i verneområdet SVR. Storevatn i Åseral. Agder Energi Produksjon.	2022/4220
RS 39/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Werner Bakka	2022/4965
RS 40/22	Innvilga søknad om endring i snøscooterløyve. Verneområdet SVR. Kverevatn gnr. 63, bnr. 7. Jorunn Synnøve Uppstad. Valle kommune	2020/9554
RS 41/22	Innvilga søknad om dispensasjon til utplassering av basestasjon fo sporingsbjøller til sau ved Isåna i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune	2022/3637
RS 42/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Lars Christian Øystad	2022/4966
RS 43/22	Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone til filmopptak ved Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 222/1, Sandnes kommune	2022/3340
RS 44/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Krokevassnutane i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 56/1, Suldal kommune - NINA	2022/5434
RS 45/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Geir Brustveit	2022/4957
RS 46/22	Innvilga søknad om dispensasjon til øvingsverksemd i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes kommune	2022/4357

RS 47/22	Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Endring i tidlegare løyve. Gnr.3, bnr. 4 Sandvatn. Sigurd Langeid. Bygland kommune.	2019/10280
RS 48/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Vassbotn i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 41/1, Hjelmeland kommune - Knut Rødde	2022/4971
RS 49/22	Innvilga søknad om flytting av stein i samband med frakt av hytte. Vatnedalsvatnet, gnr. 6, bnr. 14 Jo Breivegen. Bykle kommune.	2019/917
RS 50/22	Innvilga søknad om dispensasjon til innsamling av planter, moser, lav og sopp i Nordraheia naturreservat i Hjelmeland kommune - Dokkadeltaet nasjonale våtmarkssenter A/S	2022/4759
RS 51/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Jensafet i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune - Erik Jordebrekk	2022/5429
RS 52/22	Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone til filmopptak ved Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 228/1, Sandnes kommune	2022/4359
RS 53/22	Tillatelse til å bruke snøskuter for å transportere ut en gammel brakke, Øvre Sirdal leitelag v/ Arvid Tjørhom	2022/3976
RS 54/22	Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone ved Kjerag i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 228/1, Sandnes kommune - Chrisander Bergan	2022/5070
RS 55/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Endre Kvæstad	2022/4953
RS 56/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Kjell Ove Nærheim	2022/4967
RS 57/22	Innvilga søknad om bruk av snøscooter og landing med helikopter i verneområdet SVR. Sandviki, 71/15 Anna Besteland. Valle kommune.	2020/9490
RS 58/22	Innvilga søknad om helikoptertransport til Fidjastølen i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 62/3, Gjesdal kommune - Henning Furenes	2022/4746
RS 59/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Tor Gunnar Eide	2022/4937
RS 60/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Stranddalen turisthytte i	2022/4929

	Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 39/1-2 - Stavanger turistforening	
RS 61/22	Innvilga søknad om dispensasjon til kjentmannsturar i Lusaheia, Dyraheio og SVR landskapsvernområde, Hjelmeland , Suldal og Bykle kommunar	2019/10200
RS 62/22	Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Kolbein Kjetilstad	2018/7008
RS 63/22	Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport i Vormedalsheia og Lusaheia landskapsvernområder, Hjelmeland kommune	2022/3516
ST 23/22	Søknad om gjenoppbygging av fritidshytte ved Valevatn i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 9/91, Sirdal kommune - Marit Haavardsholm og Rune Malmeid	2022/5399
ST 24/22	Klage på vedtak om pålegg om retting, varsel om tvangsmulkt angående ulovlig bygging av badestamp tilknyttet fritidshytte i Grytdalen ( gnr, bnr: 2/38) i Sirdal kommune, Knut Roar Wiig	2021/9842
ST 25/22	Søknad om ettergodkjenning, pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak ved hytte i Grytdalen gnr/bnr 2/64. Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde	2022/4439
ST 26/22	Søknad om gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg. Ny forberedende klagebehandling. GNR.6, BNR.2, Signesdalen i Åseral kommune	2019/8762
ST 27/22	Oppnemning av vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret for SVR.	2022/5389
ST 28/22	Klage/ending av søknad angående utviding av bygningsmasse ved Skjerlevatn, gnr/bnr 102/108, i Hægebostad kommune	2022/729
ST 29/22	Søknad om utviding av gjetarhytte Skarvebu og søknad om landingsløyve for helikopter. Gnr. 5, bnr. 9 Pytten. Bygland kommune.	2022/4860
ST 30/22		X 2022/4080
ST 31/22	Eventuelt	

**ST 20/22 Godkjenning av innkalling og sakliste**  
**ST 21/22 Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar**  
**ST 22/22 Orienteringer**  
**RS 22/22 Referatsaker**  
**RS 23/22 Endring i innvilga snøscooterløyve i verneområdet SVR. Gnr. 4, bnr. 2 Bernt Gautestad. Bygland kommune**  
**RS 24/22 Innvilga søknad om helikoptertransport til Stakkstøl i Vormedalsheia landskapsvernområde, gnr/bnr, 38/1, Hjelmeland kommune**  
**RS 25/22 Innvilga søknad om bruk av snøscooter i verneområdet SVR. Suleskardheia beitelag. Sirdal kommune og Valle kommune.**  
**RS 26/22 Søknad om dispensasjon til å endre trase for kjentmannstur i AU-sak 5/22, Speidernes beredskapsgruppe**  
**RS 27/22 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av snøskuter, ATV og minigravar til Øvre Espedalsstøl i Frafjordheiane landskapsvernområde, gnr/bnr 248/1, Sandnes kommune**  
**RS 28/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport til Håvardslåttnuten i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 40/1, Suldal kommune**  
**RS 29/22 Innvilga søknad om dispensasjon til snøskutertransport i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune**  
**RS 30/22 Innvilga søknad om dispensasjon til utplassering av besestasjon for sporingsbjøller til sau på Fidjanuten i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune**  
**RS 31/22 Innvilga søknad om bruk av snøscooter til frakt av kalk til Bergsøydevatn. Brokke og Berg fellesbeite. Valle kommune.**  
**RS 32/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Øystein Nordahl Moe**  
**RS 33/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Kolbjørn Kvæstad**  
**RS 34/22 Innvilga søknad om landing med helikopter i verneområdet SVR. Stavskar turisthytte, DNT sør. Valle kommune.**  
**RS 35/22 Innvilga søknad om løyve til landing med helikopter. Gaukheivatn og Søre Monsvatn. DNT sør. Bygland kommune.**  
**RS 36/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Torbjørn Guggedal**  
**RS 37/22 202004775-19 - Vedtak - Ferdelsrestriksjoner på urevassveien i Bykle kommune**  
**RS 38/22 Innvilga søknad om bruk av helikopter i verneområdet SVR. Storevatn i Åseral. Agder Energi Produksjon.**  
**RS 39/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Werner Bakka**  
**RS 40/22 Innvilga søknad om endring i snøscooterløyve. Verneområdet SVR. Kverevatn gnr. 63, bnr. 7. Jorunn Synnøve Uppstad. Valle kommune**  
**RS 41/22 Innvilga søknad om dispensasjon til utplassering av basestasjon fo sporingsbjøller til sau ved Isåna i Kvanndalen landskapsvernområde, gnr/bnr, 68/1, Suldal kommune**  
**RS 42/22 Innvilga søknad om dispensasjon til helikoptertransport av felt villrein frå faste landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde, gnr/bnr, 187/1, Suldal kommune - Lars Christian Øystad**  
**RS 43/22 Innvilga søknad om dispensasjon til bruk av drone til filmopptak ved**



**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

Postadresse  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Besøksadresse  
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47

www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/5399-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 10.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	23/22	20.06.2022

### **Søknad om gjenoppbygging av fritidshytte ved Valevatn i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, gnr/bnr, 9/91, Sirdal kommune - Marit Haavardsholm og Rune Malmeid**

Vedlegg:

- 1 Dispensasjonssøknad Valevatn
- 2 Situasjonsplan Valevatn
- 3 Plan og snitt Valevatn
- 4 Fasader - Valevatn
- 5 Illustrasjon Valevatn

#### **Forvalters innstilling**

Med heimel i naturmangfaldlova § 48 får Marit Haavardsholm og Rune Malmeid løyve til å sette opp att ei fritidshytte ved Valevatn på eigedom 9/91 i Sirdal kommune.

Løyvet gjeld for bygging av ei hytte med storleik inntil 50m<sup>2</sup> BYA, med mønehøgde frå gjennomsnittleg terreng på inntil 4.5m og geshimshøgde frå gjennomsnittleg terreng på inntil 3m. Hytta skal plasserast slik det er vist på kartet i vedtaket.

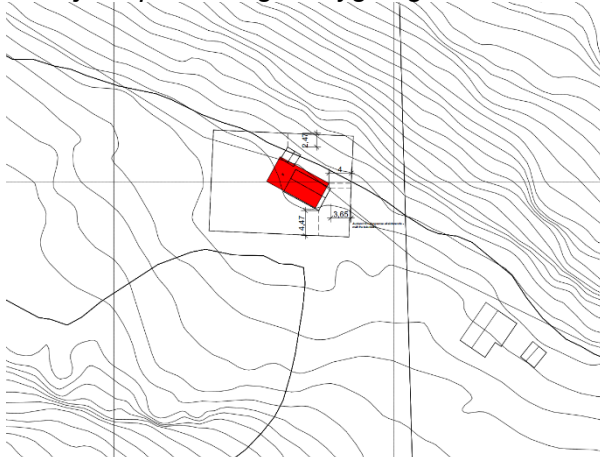
Som grunngeving er det lagt vekt på at den nye hytta erstattar ein eksisterande bygning, at utvidinga har avgrensa storleik og at alt bebygd areal nå blir samla i ein bygning. Det blir og lagt vekt på at bygningen blir plassert og utforma slik at den blir lite synleg i landskapet.

Løyvet blir gitt med følgjande vilkår:

- Til fundament tillatast naturstein, tre eller støypte pålar
- All byggeverksemd skal utførast slik at det vert minst mogleg skade på terreng. Planering av tomta er ikkje tillate
- Alt bygningsavfall som ikkje blir gjenbrukt skal transporterast ut og leverast på godkjend mottak. Kvittering for levering må kunne synast fram på oppmoding. All brenning av bygningsavfall er forbode
- Forvaltningssekretariatet skal ha melding så snart arbeidet er gjennomført. Frist for gjennomføring er sett til 20.09.2025

Vi vil gjere merksam på at søknad om riving og søknad om oppattbygging må handsamast av Sirdal kommune etter plan- og bygningslova.

*Godkjend plassering av bygning.*



Med heimel i kapittel IV pkt. 5.4.c i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde*, får Marit Haavardsholm og Rune Malmeid løyve til landing med helikopter ved nord for Valevatn i Sirdal kommune. Løyvet gjeld for frakt av materialar og utstyr i samband med bygging av ei fritidshytte. I tillegg omfattar løyve returtransport av rivningsmateriale frå den gamle hytta, samt anna søppel og bygningsavfall. Helikoptertransportane skal starte frå vestenden av Valevatn slik det går fram av kartet i vedtaket.

Løyvet gjeld for inntil 20 landingar avgrensa til tre dagar i perioden 15.07-15.10.2022 eller 15.07-15.10.2023.

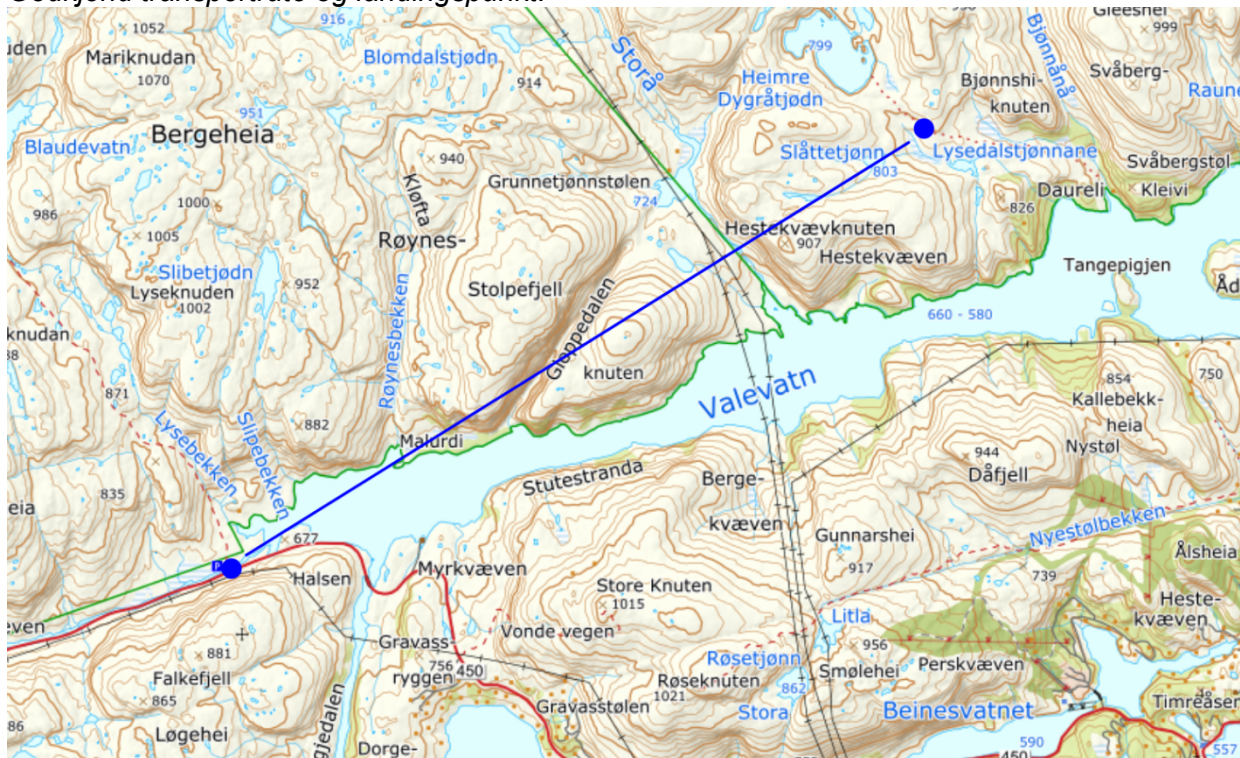
Løyvet blir gitt med følgjande vilkår:

- Flyginga mellom landingspunkta skal skje etter rute teina inn i kartet i vedtaket. Loggskjema skal fyllast ut før kvar transport.
- For å redusere forstyring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunkta
- Om det blir observert villrein innanfor ein avstand på 400 m. frå landingspunktet skal landing utsettast til faren for forstyring er over
- Når helikoptertransportane er gjennomført skal det sendast ein kort rapport over kor mange helikopterhiv som vart gjennomført



Som grunngeving vert det lagt vekt på at tal landingar må sjåast i ljøs av det omfattande arbeidet som skal gjerast på bygningane i området. Ved å avgrense flyginga til tre dagar vil perioden med forstyrring bli relativt kort.

### Godkjend transportrute og landingspunkt.



For landing med helikopter vil det i mange høve også vera naudsynt med løyve etter *Lov om motorferdsel i utmark*. Søknad om dette må sendast kommunen.

Etter § 10 i *Lov om motorferdsel i utmark* kan grunneigar nekte landing på sin eigedom. Om du skal lande på andre sin eigedom oppmodar vi difor om at du hentar inn samtykke frå aktuelle grunneigarar.

### Saksopplysninger

Viser til søknad, dagsett 25.05.2022, frå Marit Haavardsholm og Rune Malmeid ved arkitektkontoret Brekke Helgeland Brekke A/S, samt supplerande opplysningar på e-post 08.06.2022 og 09.06.2022.

Marit Haavardsholm og Rune Malmeid søker om løyve til å rive eksisterande fritidshytte og sette opp ei ny på eigedommen 9/39 som ligg nord for Valevatn i Sirdal kommune. Hytta, uthuset og utedoen som skal rivast har eit samla areal på 41m<sup>2</sup> BYA. Den nye hytta det søkast om har eit samla areal på 49.7m<sup>2</sup> BYA. Den eksisterande hytta er i dårleg stand og har behov for oppgradering. Søkar ønskjer og å ha lagringsplass og toalett i hytta i staden for som separate bygningar. Det er og behov for fleire soveplassar og betre tørkemoglegheiter. Den nye hytta vil ha mønehøgde frå gjennomsnittleg terreng på 4.5m og geshimshøgde frå gjennomsnittleg terreng på 2.9m. Det søkast og om inntil 20mhelikoptertransportar i samband med byggetiltaket.



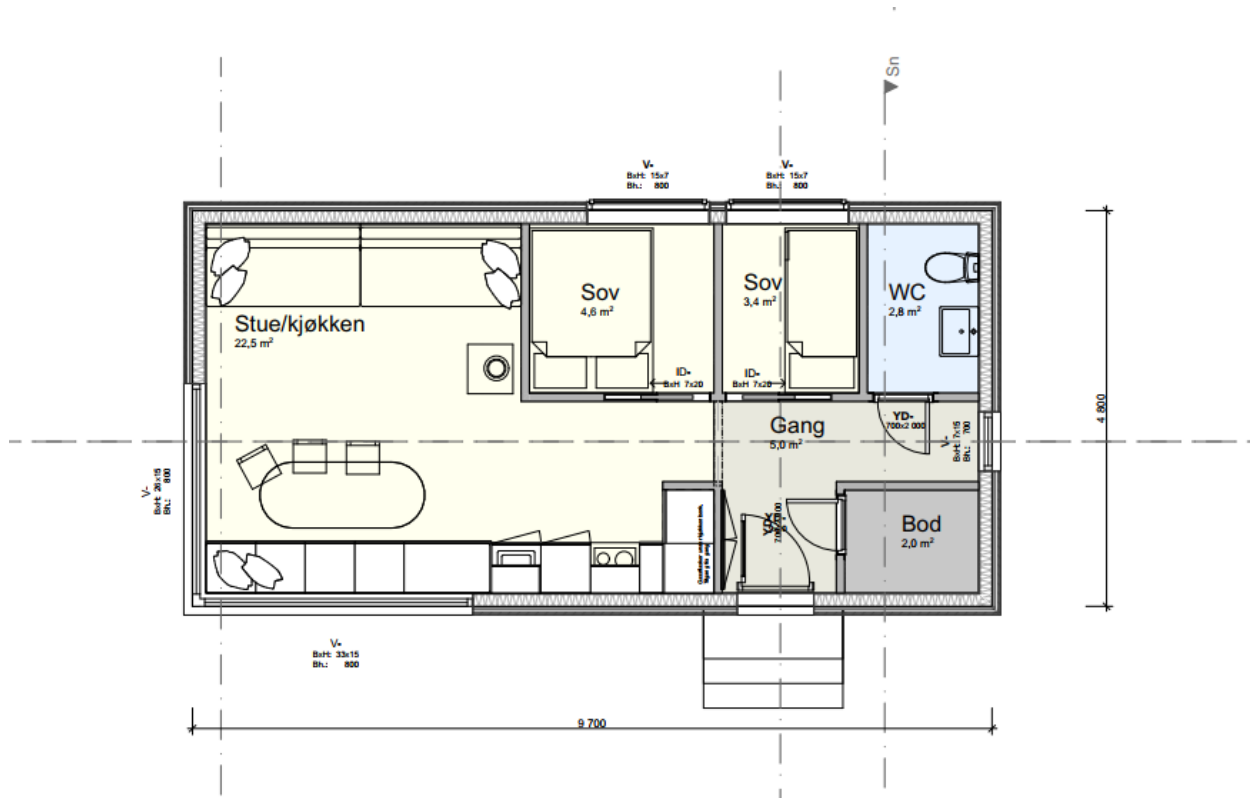
*Plassering av byggetiltaket.*



Foto av eksisterende bygningsmasse:



Planteikning av ny hytte.



Illustrasjon av ny hytte.



*Formell bakgrunn for vurdering og vedtak*

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.04.2000

- Naturmangfoldloven
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane frå 2015.

### *Heimelsgrunnlag*

*Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde* vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.

Oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar er av dei tiltaka som jamfør verneforskrifta kap. 4, pkt. 1.1 er forbode. Ut i frå dette må saka handsamast som ein dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Forvaltningsmyndigheita kan gjere unntak frå vernevedtaket om det ikkje strid mot verneføremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig.

Oppføring av private fritidshytter er omtala på side 29 i Forvaltningsplan for SVR. Her går det fram at slike hytter kan ha eit areal på inntil 50m<sup>2</sup> BYA inkludert uthus.

Motorisert ferdsel i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vert regulert av verneforskrifta kapittel 4. pkt. 5.1.c kor det heiter at start og landing med motordrevne luftfarty er forbode. I kapittel 4 pkt. 5.4.c heiter det at forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til *»Naudsynt luft-og snøscootertransport av materialar til hytter, klopper mv. og av brensel, utstyr og proviant til hytter og buer»*

Transporten det vert søkt om kjem etter vårt syn inn under kapittel 4 pkt. 5.1.c og krev difor dispensasjon etter kapittel 4 pkt. 5.4.c for å kunne gjennomførast.

## **Vurdering**

### *Vurdering etter naturmangfoldloven (NML)*

Etter § 7 i Naturmangfoldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven leggst til grunn som retningsliner ved utøving av offentleg myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet vurdere søknadane etter desse paragrafane

### *Kunnskapsgrunnlaget (NML § 8)*

Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase ([www.naturbase.no](http://www.naturbase.no)), database for sensitive artsdata, viltkart for Sirdal kommune, samt frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Kunnskap om kulturminne i området støtter seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase ([www.askeladden.no](http://www.askeladden.no)).

Område nord for Valevatn har berre blitt sporadisk brukt av villreinen sidan slutten av 1990-talet. Villreinen nytta områda i større grad tidlegare og da særleg som vinterbeite. Villreinens bruk av områda må sjåast i samanheng med at totalbestanden i mange år har vore mindre enn før. Ulike ferdselshindre skapt av Lysevegen og hytteutbyggingar i Øvre Sirdal har og truleg innverknad på villreinens bruk av Frafjordheiane og tilgrensande område i aust.

Ut frå kjend kunnskap er det ikkje andre særleg sårbare artar som vert råka av tiltaket. Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. § 9 («Føre var prinsippet») vert difor tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

*Økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10 i NML).*

Området nord for Valevatn har får bygningar og andre tekniske installasjonar. Det går ein umerka sti forbi hytta, men ferdsla i området har eit avgrensa omfang både sommar og vinter. Den samla belastninga på naturmangfaldet i området blir derfor vurdert som liten. Inntil 20 landingar med helikopter vil derfor medføre ein stor auke i belastninga på område, men samstundes vil forstyrringane være avgrensa til tre dagar og være av forbigåande karakter. Helikopterlandingane vil og skje på seinsommaren og hausten da viltet er mindre sårbart for slike forstyrringar.

*Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar (§ 11 i NML) og Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (§ 12 i NML)*

Søkar er ansvarleg for at tiltaket vert gjennomført på ein miljømessig god måte.

*Vurdering etter naturmangfoldloven § 48*

Forvaltningsmyndigheita kan gjere unntak frå vernevedtaket om det ikkje strir mot verneføremål og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig.

Ein auke i det totale bebygde arealet på 9m<sup>2</sup> BYA vil til ein viss grad ha ein negativ innverknad på landskapet, mens det er positivt at alt blir samla i ein bygning. Samstundes er bygningen plassert slik at den fell godt inn i landskapet rundt. Det er likevel viktig at det vert nytta material og farge som gjer at bygningen i minst mogleg grad stikk seg ut i landskapet. Utvidinga av fritidshytta blir ikkje vurdert til å medføre nemneverdig auka ferdsel og forstyrring utover byggeperioden.

Ut i frå vurderinga ovanfor vil ei utviding av fritidshytta på 9m<sup>2</sup> BYA ikkje stri mot verneføremålet. Det vil heller ikkje påverke verneverdiane nemneverdig.

## Konklusjon

Det blir gitt løyve til oppføring av ny hytte med ei auke av den totale bygningsmassa på 9m<sup>2</sup> BYA. Det blir og gitt løyve til inntil 20 landingar med helikopter i samband med bygginga. Forvaltar legg vekt på at utvidinga her ein storleik og at den nye bygningen vert lite synleg i landskapet. Bygningen vil i liten grad føre til auka ferdsel og aktivitet. Det vert sett vilkår for løyvet.



SIRDAL KOMMUNE  
Tonstadvegen 28,  
4440 Tonstad

Kopi: Guro Sjødergren: [fmavgso@statsforvalteren.no](mailto:fmavgso@statsforvalteren.no)  
[sfagpost@statsforvalteren.no](mailto:sfagpost@statsforvalteren.no)

Vedr: Sinnesheie 35, 4443 Tjørnholm  
Gnr. Bnr. Gnr. 9 bnr. 91 «Med Veien»  
Prosjekt nr: 11475  
Dato: 25.05.2022

Vår saksbehandler: Camilla L. Thorsen

Deres ref/saksbehandler:

Deres saksnr.:

## SØKNAD OM DISPENSASJON

Tiltakshaver: Marit Haavardsholm og Rune Malmei  
Type bygg: Fritidsbolig og frittstående bod med utedo

Om tiltaket: Det står i dag en fritidsbolig og en bod på eiendommen. Eiendommen ble solgt ut ifra gården på 1960 tallet, mens dagens eier har hatt eiendommen siden 2002. Eiendommen ligger innfor Verneområdet i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane og tiltak her krever derfor søknad om dispensasjon fra Vernestyret.

Tiltakshaver har målt opp hytta og boden med utstikk.  
Mål dagens fritidsbolig: 7,32 m x 4,6 m = 33,67 m<sup>2</sup>  
Mål dagens bod: 2,8 m x 2,64 m = 7,39 m<sup>2</sup>

Totalt fotavtrykk inkludert takutstikk på eksisterende bebyggelse er 41 m<sup>2</sup>. Uten utstikk er arealet på hytta beregnet til ca 4 x 6,6 m, og uthus ca 2,5 x 2,4, totalt 31,3 + utvendig kledning.

Omtale av behov: Fritidsboligen er i dårlig stand og krever oppgradering. Bod med utedo er plassert mot nordvest – på siden og bak hytta. Plassering og tilkomst er uhensiktsmessig i forhold til henting av ved og toalettbesøk. På grunn av plasseringen av utvendig bod, havner mye snø på baksiden mellom bod, hytte og fjellet bak. Dette er noe tiltakshaver ønsker å unngå.

Det er ønskelig å rive eksisterende hytte og bod, og slå arealene sammen samt utvide hytten for å få en hytte som fungerer til tiltakshavers bruk, behov og dagens tekniske standard.

Vedlagt følger tegninger av forslag til ny hytte. Bebygd areal 49,7 m<sup>2</sup>, bruksareal 41,9 m<sup>2</sup>

I dag består hytten av gang, ett soverom og stue med soveplass. Gang er plassert mot sørvest, soverom mot nordvest og stue/opphold mot sørøst.

Hytta blir brukt mye av hele familien, og det er behov for flere overnattingsplasser og tørkeplass. Det er ønskelig med to separate soverom og soveplass i stuen, totalt 6 sengeplasser. Bod og utedo trekkes inn i bygningsvolumet. Det er ønskelig å installere forbrenningstolett, og lettere tilgang til ved og oppbevaring i bod.

Romprogrammet blir omfordelt i forhold til dagens situasjon. Stue og oppholdsrom plasseres mot sørvest – hvor utsikten er – og bort fra nabo i øst. Ved plassering av oppholdsrom i sørvest, vil en også dra nytte av den naturlige oppvarmingen en får gjennom de store vinduene.

Den nye hytta bygges opp i fra samme hjørnet som eksisterende i sør øst – slik at forlengelsen kommer mot nord og vest. På grunn av nødvendigheten for å forflytte seg mellom dagens hytte og bod/utedo, brukes arealet her på vestsiden allerede. Ved sammenslåing av arealet på eksisterende hytte, bod og arealet som i dag brukes til forflytning, vil i teorien bruksmessige arealet som i dag er i bruk, ikke økes. Fotavtrykket og det som opptas av areal forbli nesten det samme.

Iflg tiltakshaver er hytta oppført 4 m fra grensen i øst. Det kan se ut som om innmålingene på kartene hentet ut fra kommunen sine kartportal ikke er helt korrekte. Vedlagt følger også kopi av skjøtet med innmåling av eksisterende hytte.

Dagens bredde og lengde på hytte ca 4 x 6,6 m – økes til 4,8 x 9,7 m. Bruk av naturmaterialer vil gå som en rød tråd gjennom prosjektet. Så langt som det er mulig, vil en prøve å gjenbruke materialer som allerede er i hytta. Materialer som ikke gjenbrukes, vil bli kappet opp og brukt til ved. Eksisterende murer / fundament blir bygget opp på nytt. Taket blir teknet med torv som kan gjenbrukes fra eksisterende hytte, det blir brukt trekledning som går i samme fargetone som naturen. Så langt det er mulig strebes det etter å bruke rene materialer som kan brukes som ved i etterkant.

I og med at plasseringen blir som dagens situasjon, opprettholdes intensjonen i som er satt i Søkerguiden for Byggesaker i verneområda:

- Alle bygg skal vere tilpassa terrenget og eksisterande bygningsmiljø på staden.
- Bygg skal ikkje vere til hinder for tradisjonelt friluftsliv eller driftevegar/stiar.

Mønehøyde målt til gjennomsnittlig terreng for ny hytte er 4,5 m, og gesimshøyde målt til gjennomsnittlig terreng er 2,9 m. Høyden på ytterveggene i hytta er i dag 1,9 m. Alle i familien er høye, slik at det er behov for å heve høyden innvendig til 2,1 for å få inn dører på 2 m, og for å slippe å bøye seg.

Ny hytte plasseres fremdeles langs med kotene, og selv om høyden på bygget heves noe, er stigningen på fjellet bak så stor at det vil oppleves likt som eksisterende situasjon.

I eksisterende hytte er pipe plassert mot yttervegg. For ny hytte er den tenkt plassert sentrert i hytta. I stedet for å ha et eget avlukket rom i forbindelse med inngangspartiet, er det åpent i gang og inn i stuen. Ved å plassere pipen mer sentrert, er det plass til å tørke klær rundt denne. Tiltakshaver har også hund som tørker og varmer seg foran ovnen. Det er lagt opp til god oppbevaring under sittebenk i forbindelse med kjøkken, sofa kan brukes som ekstra soveplasser. Gassflasker plasseres under kjøkkenbenk, men med enkel tilgang fra gangen. Pga store vindkrefter beholdes slagretning på døren innover i hytte, istedenfor utover. Dørene inn til soverommene er trukket inn mot oppholdsrommet, for å enklere kunne varme opp disse. Her er det tenkt skyvedører slik at dørene ikke står i vegen når de er åpne. Forbrenningstolett er plassert i det nordøstre hjørnet hvor det er lettest å komme til fra undersiden.

Tiltakets virkning på verneverdiene:

*«Heieområda mellom Setesdal og Ryfylke er unike på mange måtar. Dei rommar veldige kontrastar og store variasjonar når det gjeld klima, landskapsformer, geologi og vegetasjon. Desse områda utgjer sørgrensa for utbreiinga av plante- og dyreartar som er knytt til alpine område i Noreg, og området er mellom anna levestaden for Europas særlegaste villreinstamme»*

*«Det er derfor mange og store verneverdiar i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frøfjordheiane. Villreinen utgjer kanskje den viktigaste verneverdien, men verneverdiane i eit vakkert og særprega natur- og kulturlandskap er og svært store»*

Den største påvirkningen på verneverdiene vil være selve byggeperioden, med transport av materialer og bygging som medfører støy. Villreinen er sårbar og må beskyttes. Måten vi best mulig vil kunne gjøre dette, er å planlegge byggingen og byggeperioden i samråd med og veiledning fra Verneområdstyret. Det er støler i området som har blitt oppgradert de siste årene. Her vil det være mulig å dra nytte av andres erfaringer med byggingen i det samme området. Byggingen bør gjøres med enten ferdige elementer eller ferdig byggesett slik at byggetiden kan komprimeres, og at det blir minst mulig arbeid som skaper støy – så som transport og saging.

Bygges hytta av elementer eller byggesett vil transporten minimeres da en unngår at unødvendig materiell må fraktes opp, samtidig minimeres mengden overskudds materiell som må fraktes ned igjen. Det ses på muligheter for å gjenbruke materialer fra eksisterende hytte. Rene naturmaterialer fra rivingen, samt kapp fra byggingen vil kunne samles opp for å brukes til oppvarming for å unngå unødvendig ut-transport.

Virkningen på natur- og kulturlandskap vil være minimalt. Nybygget vil fortsatt holder seg innenfor det aktive bruksområdet som eksisterende hytte har. Skalaen vil være tilsvarende eksisterende hytte, bruken av naturmaterialer og fargesettingen av hytta vil være samstemt med naturen. Dette samlet gjør at en har respekt for / ivaretar det særprega landskapet.

På kartet vises det et det går en sti bak hytta. De mennesker som ferdes forbi plassen, går på fremsiden av hytta – på sørsiden.

Tilkomsten til hytta går om vinteren fra/via Ålsheia – ca 5 km. Om sommeren brukes båt fra vestenden av Valevatn. 6 km med båt langs vannet og 1,7 km gåtur opp til hytta.

Transportmiddel: Pga tilkomsten til hytta, vil det være naturlig å bruke helikopter for levering av materialer og samtidig hente ut materialer som ikke kan gjenbrukes og avfall. En vil i utgangspunktet tenke at det vil gå minimum to dager med helikopter. Reinen kalver i mai, så det vil være naturlig unngå bygging i denne perioden. Helikopterturene vil foretas på sensommer/høst for å ikke forstyrre villreinen i drektighets-/kalvingsperioden. Det må legges en mer detaljert plan for dette etter hvert som prosjektet skal igangsettes. Materiell for innvendige arbeider kan fraktes opp med skuter.

En går ut ifra at første dag med helikopter tar med seg leveransen av byggesett til hytta med utvendige vegger, innvendige vegger, takkonstruksjon, stillas, festemateriell. Samtidig kan helikopter ta med seg tilbake materialer som ikke kan gjenbrukes og som er revet fra hytta.

Neste helikopterløft vil komme når hytta er klar for innredning med innvendig panel, gulv, ovn, kjøkken osv. Returen med helikopter tar med seg stillas, materiell osv.

Hvor mange turer/hiv helikopteret vil ta i løpet av disse 2-3 dagene er avhengig av hvor mye som skal ut på plassen. Normalt vil et helikopter ikke kunne frakte mer enn 800 kg pr tur / hiv. Da hytta er på under 50 m<sup>2</sup> så er det begrenset hvor mye materiell som medgår.

Det søkes tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med bygging av ny hytte.



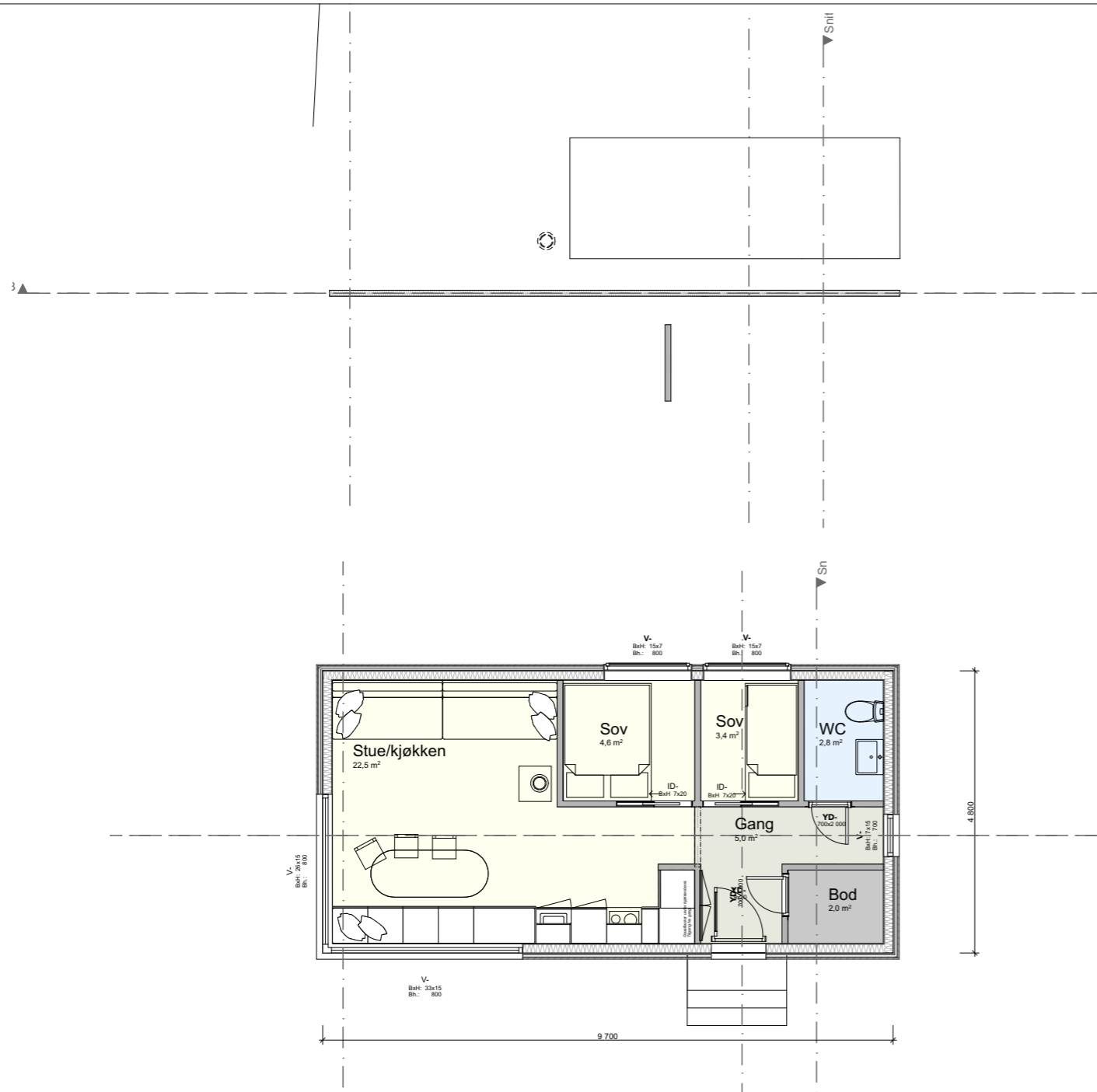
Dispensasjon: Det søkes med bakgrunn i overforstående begrunnelser om dispensasjon fra Verneforskrifta. Omsøkt tiltak er i tråd med retningslinjene i side 8 søkerguiden til «Byggesaker i verneområda i Setesdal Vestheie, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane» der «konkrete behov» er beskrevet som økte soveplasser, bedre tørkeplass, bedre lagringsplass og innebygging av toalett / vaskerom. Vi mener at fordelene for å gi dispensasjon for bygging her er større enn ulempene. Bygningsmassen har behov for oppgradering, både for de som benytter hytta, men også for felleskapet som andre som ferdes i fjellet og forbi denne plassen. Stedet er et landemerke langs vegen her oppe – hvor plassen på folkemunne kalles «Med veien» og som også har dette navnet på kartene. En oppgradering av bygningsmassen vil komme forbi passerende til gode, og at man samtidig får tatt vare på en kulturarv fra denne gamle stølen. Riving og oppbygging av ny hytte på samme sted er med dette vurdert å ikke medføre en endring av landskapet eller området. Det strebes etter å gjenbruke materialer fra eksisterende hytte og en vil ha stort fokus på å få til en mest mulig skånsom byggeperiode i samråd med / veiledning fra Vernestyret.

Vennlig hilsen

*Camilla L. Thorsen*  
ARKITEKTKONTORET  
CAMILLA L. THORSEN ARKITEKT

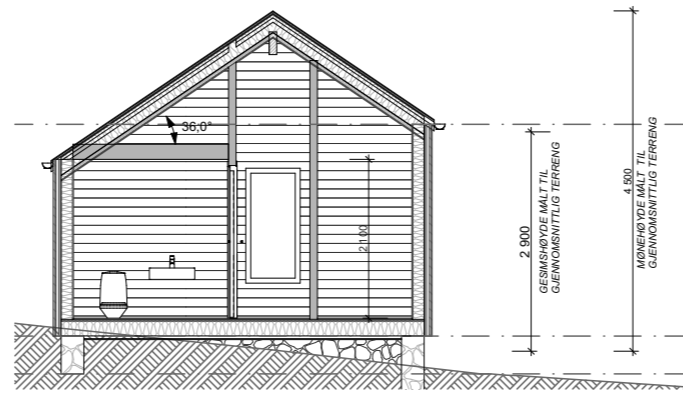
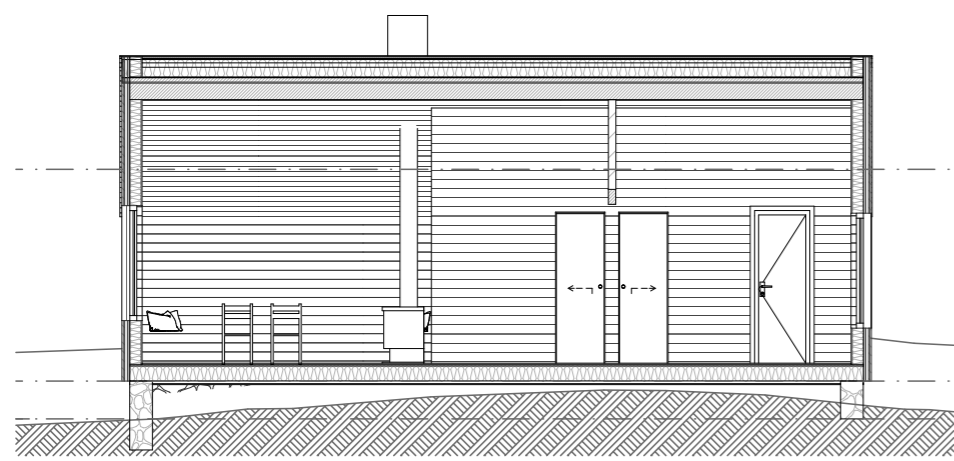
Vedlegg: Bilder som viser fritidsbolig i dag – 3 stk  
Tegning eksisterende fritidsbolig – plan, snitt og fasade  
Nye tegninger av omsøkt hytte  
Situasjonsplan mål 1:500  
Kopi av skjøte





LISTE AREAL BTA/BYA		
Type	Etasje	Areal gulv
BYA	1. etasje	49,69
		49,69 m²

LISTE AREAL BRA/P-ROM			
Type	Etasje	Antall	Areal gulv
BRA	1. etasje	1	41,89
		1	41,89 m²



Rev	Tekst	Dato	Sign.
B	Målsetting	18.05.22	CLT
A	Revidering av plan og fasade	22.04.22	CLT



11475 - Med Veien  
 Sinnesheie 35, 4443 Tjørnholm  
 Marit Haavardsholm

Tegnet av: CLT    Dato: 04.04.22    Gnr/Bnr: 9/91

Målestokk: 1:50, 1:100, 1:1,655, 1:1,621, 1:1,425

Tegningsnr.: A3

Plan og snitt

Prosj. nr\_101







**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

Postadresse  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Besøksadresse  
Kommunehuset, 4440  
Tonstad

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47 38 17 62 03  
fmavgso@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/9842-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 18.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	24/22	20.06.2022

### **Klage på vedtak om pålegg om retting, varsel om tvangsmulkt angående ulovlig bygging av badestamp tilknyttet fritidshytte i Grytdalen ( gnr, bnr: 2/38) i Sirdal kommune, Knut Roar Wiig**

#### **Vedlegg:**

- 1 Sirdal - 2/38 - klage på vedtak - pålegg om retting - varsel om tvangsmulkt - byggetiltak hytte**

#### **Forvalters innstilling**

Verneområdestyret for Setesdal- Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane tar ikke klagen til følge. Klagen gir ikke grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket om retting og varsel om tvangsmulkt som ble fattet av verneområdestyret ST 12/22 datert den 8 februar 2022.

Det er ikke kommet noen nye opplysninger i saken som tilsier at verneområdestyret skal vurdere saken annerledes.

Klagesaken sendes til klagemyndigheten (miljødirektoratet) for endelig behandling jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.

#### **Saksopplysninger**

##### Bakgrunnen for klagen

Verneområdestyret mottok 10 mars 2022 en klage fra Knut Roar Wiig på verneområdets vedtak om pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak.

#### Kort sakshistorikk:

- Datert 22.11 2021, tiltakshaver får varsel om retting og avbøtende tiltak etter naturmangfoldloven § 69.
- Datert 8.2. 2022, tiltakshaver får pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig oppsatt badestamp.
- Datert 10.3.2022, forvaltningsmyndigheten mottar klage på pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt.

#### I klagen blir disse argumentene trukket frem:

1. Slik klager ser på saken kan ikke naturmangfoldlovens (nml) § 69 brukes til å pålegge han retting av tiltaket da det ikke er i strid med verneforskriften å bruke godkjent terrasse slik en selv måtte ønske, så lenge bruken ikke er et søknadspiktig tiltak etter plan og bygningsloven. Henvisning til andre saker om badestamper i SVR anser klager som ikke relevant, da disse dreier seg om badestamper som er etablert utenfor godkjent terrasse. Klager mener at tiltaket med badestamp ikke faller inn under naturmangfoldloven § 69 samt at dispensasjoner i lignende saker ikke vil skape presedens for saken. Klager viser også til en sak fra Fulufjellet NP der badestamp ble vurdert som et bagatellmessig inngrep som det var gitt dispensasjon til etter § 48 i naturmangfoldloven. Klager viser også til Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder knyttet til etablering av vedfyrt badestamp på Hekholmen i Mandal kommune.
2. Klager mener videre at saksbehandlingen og vedtaket i denne saken mangler henvisning til hvilket av de to verneformålene som skal være brutt, samt en forsvarlig saksutredning om hvorfor dette skal være brutt.
3. Klager viser videre til dispensasjon til byggetiltak av fritidshytte tilbake til 2016. Ifølge han var terrasse på 20 kvm inkludert i dispensasjonen. Klager viser til direktoratet for Byggkvalitet der direktoratet skriver noe om at badestamp kan etableres uten søknad til kommunen.

Klager ber om at klagen gis oppsettende virkning slik at det ikke påløper kostnader med å fjerne badestampen eller dagmulkt før endelig vedtak i denne saken er fattet av Miljødirektoratet eller av domstol.

#### **Vurdering**

Vilkårene for behandling av klagen er oppfylt jf. forvaltningsloven § 33 andre ledd. Forvalter kan ikke se at det er kommet nye opplysninger som endrer utfallet av saken. Pålegget gjelder retting av en badestamp.

1. Pålegget som er blitt gitt er hjemlet i naturmangfoldloven § 69 som gir verneområdestyret myndighet til å « *pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven* ». Forvalter mener fortsatt det er rimelig å gi et slikt pålegg etter § 69. En streng praksis for retting er viktig for å ivareta verneverdiene i området og er i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 11. I denne saken har forvalter også lagt vekt på tiltaket

kan medføre uheldig presedens for liknede saker. Klager hevder det ikke gjør det og viser blant annet til eksempel fra Fulufjellet nasjonalpark.

Sammenligningsgrunnlaget blir tynt da Fulufjellet har seks hytter i verneområde mens SVR har over tre hundre. Skulle vi havnet i en praksis der flere hytter fikk innvilget badestamp vil dette i sum definitivt ha påvirket verneformålet punkt 1: *landskapets art og karakter* merkbart.

2. I henhold til verneforskriften kap. IV punkt. 1.1 er det i utgangspunktet forbud mot å bygge et slikt byggetiltak. Forvalter mener det er oppført et ulovlig byggverk som er i strid med verneforskriften. Og dermed en trussel for landskapets art og karakter.
3. Tiltaket var ikke en del av den opprinnelige søknaden tilbake til 2016, altså badestampen har aldri blitt omsøkt eller blitt godkjent i ettertid. Hva plan- og bygningsloven sier om etablering av badestamp uten søknad til kommunen, som klager trekker frem, er ikke relevant for denne saken. Siden verneforskriften er strengere enn bestemmelsene i plan- og bygningsloven skal tiltak behandles først i verneområdestyret.

Verneområdestyret ønsker å avgrense byggeaktiviteten i hyttefeltet til det som er strengt nødvendig for at hyttene skal være funksjonelle og innenfor gjeldende retningslinjer for hyttefeltet.

### **KONKLUSJON**

Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområdet og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler med å ta seg ulovlig til rette. Det er ikke kommet nye opplysninger i saken som endrer utfallet. Verneområdestyret opprettholder vedtak om pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt.



10 MARS 2022

Verneområdestyret for SVR  
Pb. 504 Stoa,  
4804  
ARENDAL  
6.mars.2022

Sandnes

**KLAGE PÅ VEDTAK: Pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak ved hytte i Grytdalen (gnr/bnr 2/38), Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.**

Det vises til pålegg om retting og varsle om tvangsmulkt mottatt 14 februar 2022, klagefristen var satt til 3 uker og klagen er dermed fremsatt innenfor klagefristen. Vedtaket påklages herved i sin helhet.

**Bakgrunnen for klagen:**

Vi mener tiltaket med badestampen ikke faller inn under Naturmagnfoldlovens §69, samt at dispensasjoner i andre lignende saker skaper presedens også for vår sak.

Området hytten og badestampen ligger i er omfattet av Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Formålet med opprettelsen av verneområdet er:

1. *Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.*

2. *Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.*

Hytteområdet bryter markant med verneformålet for SVR og fremstår som et helt vanlig hytteområde på fjellet, illustrert med satellittbilde. Det røde punktet viser hvor badestampen er plassert. Hytten og badestampen ligger 85 meter inn i verneområdet og 67 meter fra den sterkt trafikkerte Lyseveien, den eneste innfartsveien til Kjerag. Området er et fullt utbygget hytteområde. Ca. 130 meter fra hytta er det biloppstillingsplasser til om lag 40 biler, og ca. 230 meter fra hytta er det båtøpptrekk til om lag 30 båter. Området har ellers, som hytteområder flest, stier, broer, sviller og sommervann i ledninger frem til de aller fleste hytter.



Kilde: Finn.no

Saksbehandlingen og vedtaket i denne saken mangler henvisning til hvilket av de to verneformålene det hevdes skal være brutt, samt en forsvarlig saksutredning om hvorfor dette skal være brutt. Vi antar at verneområdstyret legger til grunn at det er punkt 1 i verneformålet som skal være brutt.

Verneområdstyret for SVR gav i 2016 dispensasjon til å oppføre ny hytte på gnr/bnr 2/38 inklusiv 20 kvm terrasse som skulle tilpasses terrenget. Som det kommer frem av bildet som ligger ved saken, står badestampen det dreier seg om plassert på den allerede godkjente og oppført terrassen.

Verneområdeforvalter og SNO kunne se dette ved selvsyn da de var på befaring høsten 2021.



Foto: Verneområdeforvalter SVR

For å utnytte den godkjente 20 kvm terrassen mest mulig effektivt er denne tilpasset terrenget og tilpasset størrelsen på badestampen. Hele terrasse er oppført i samme type materiale. Dispensasjonen ga ikke føringer om at det måtte være 20 kvm sammenhengende terrasse eller nøyaktig hvor den skulle plasseres. Badestampen står løst på toppen av terrassen på samme måte som for eksempel våre terrasse møbler gjør.

Hva som settet løst på toppen av en terrasse det allerede er gitt dispensasjon for etter Naturmangfoldsloven, mener vi ikke lenger er et forhold som faller inn under Naturmangfoldsloven, men et forhold som potensielt faller inn under Plan og Bygningsloven.

Det vises til **Vedlegg 1**, brev datert 8.5.2020 fra Direktoratet for Byggkvalitet der direktoratet skriver:

«Utgangspunktet er at mindre badestamper som ikke kobles til vann og avløp ikke er omfattet av tiltaksbegrepet i plan- og bygningsloven, og derfor kan etableres uten søknad til kommunen. Det er ikke definert hvor stor badestampen kan være før den eventuelt omfattes av bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Presiseringen at badestampen må være «mindre» er ment for å trekke grensen mot basseng som er nedgravde eller forankret.»

Vår badestamp er ikke koblet til vann eller avløp. Den kunne etableres uten søknad til kommunen da den ikke var omfattet av bestemmelsene i plan og bygningsloven, og da det heller ikke eksisterer lokale retningslinjer eller kommunale regler som forhindret etableringen.

Det vises videre til **Vedlegg 2**, uttalelse datert 12.3.2018 fra Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder knyttet til etablering av vedfyrt badestamp på Hekholmen - gnr/bnr 75/230 i Mandal kommune. Fylkesmannen uttaler:

«Da badestampen skal plasseres på eksisterende terrasse og ikke vil bli synlig fra sjøen, kan vi ikke se at tiltaket i særlig grad vil berøre nasjonale eller vesentlige regionale interesser som Fylkesmannen er satt til å ivareta.»

Badestampen det dreier seg om i Fylkesmannens uttalelse er 10 cm større enn vår badestamp, vedfyrt og etablert på en lovlig terrasse i LNF området innenfor det sterkt vernede 100 meters beltet langs Sørlandskysten. Vi mener Fylkesmannens uttalelse danner presedens også for vår sak.

Slik vi ser saken, kan ikke Naturmangfoldlovens (nml) § 69 brukes til å pålegge tiltakshaver retting av tiltaket da det ikke er i strid med verneforskriften å bruke godkjent terrasse slik en selv måtte ønske, så lenge bruken ikke er et søknadspliktig tiltak etter plan og bygningsloven. Henvisning til andre saker om badestamper i SVR anser vi som ikke relevant, da disse dreier seg om badestamper som er etablert utenfor godkjent terrasse.

Vi er noe forundret over saksbehandlingen i denne saken, subsidiært har vi derfor også sett på hvordan frittstående badestamp etablert utenfor godkjent terrasse er håndtert i både andre verneområder og nasjonalparker. Det beste eksempelet på håndtering er av Nasjonalparkstyret for Fulufjellet som 30. november 2015 innvilget dispensasjon til oppføring av badestamp, **Vedlegg 3**. Det er interessant hva Nasjonalparkforvalter skriver i denne saken da Verneformålet er lignende i Fulufjellet som i SVR:



«Stampen på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm ink. stativ samt oppføring av hundehus inntil ei eksisterende hytte, mener nasjonalparkforvalter er beskjedne tiltak som ikke vurderes å være i strid med verneformålet for Fulufjellet

*nasjonalpark eller å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Dermed er kravene for å kunne gi dispensasjon etter § 48 oppfylt. Det er i første rekke aktuelt å gi en dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 når det søkes om bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneverdiene. Forvalter mener at oppføring av stamp ink. stativ og hundehus må betraktes som bagatellmessige inngrep som er av stor betydning for søker og som ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken.»*

Vedtaket om pålegging av retting fremstår som usaklig da det mangler forankring i Naturmangfoldsloven og det kreves at det oppheves i sin helhet.

Subsidiært er vedtaket basert på manglende saksutredning etter Naturmangfoldsloven og manglende forankring under Verneformålet i Verneforskriften i SVR.

Det bes om at klagen gis oppsettende virkning slik at det ikke påløper kostnader med å fjerne badestampen eller dagmulkt før endelig vedtak i denne saken er fattet av Miljødirektoratet eller av domstol.

Mvh  

Knut Roar og Mona Wiig



Tlf: 22 47 56 00  
www.dibk.no

Arkitektkontoret Hauger AS

Postadresse:  
Postboks 8742, Youngstorget  
0028 Oslo

Besøksadresse:  
Manboes gate 13, Oslo  
Hunnsvegen 5, Gjøvik

Org. nr: 974760223

Ref : 20/3260-2  
Deres ref :  
Dato : 08.05.2020

### Svar - Om unntak fra byggesaksreglene- mindre badestamp

Vi viser til e-post fra deg 27.04.2020. Du spør om et spabad (390 x 228 x 137 cm) med takoverbygg er søknadspliktig, og viser til våre hjemmesider hvor det fremgår at «mindre badestamper ikke omfattes av byggesaksreglene».

Utgangspunktet er at mindre badestamper som ikke kobles til vann og avløp ikke er omfattet av tiltaksbegrepet i plan- og bygningsloven, og derfor kan etableres uten søknad til kommunen. Det er ikke definert hvor stor badestampen kan være før den eventuelt omfattes av bestemmelsene i plan- og bygningsloven. Presiseringen at badestampen må være «mindre» er ment for å trekke grensen mot basseng som er nedgravde eller forankret.

Vennlig hilsen  
Ida Halstvedt Gundersen  
Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

#### I hvilken grad fikk du svar på det du lurte på?

Skalaen går fra 0 – 5, hvor 0 er i svært liten grad og 5 er i stor grad. Når du klikker på tallet som passer blir du sent til et skjema der du har mulighet til å utdype svaret og sende det til oss.

0

1

2

3

4

5



Mandal kommune  
Postboks 905  
4509 MANDAL

Deres ref.  
2018/628

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)  
2018/2428

Dato  
12.03.2018

### Uttalelse til søknad om dispensasjon for etablering av vedfyrt badestamp på Hekholmen - gnr/bnr 75/230 i Mandal kommune

Vi viser til kommunens skriv av 05.03.2018.

Det er søkt om å montere en vedfyrt badestamp med diameter på 2 meter. Plasseringen er vist på eksisterende terrasse utenfor søkeres fritidsbolig. Avstanden til sjøen er ca. 7 meter. Søker opplyser at det ikke vil være mulig å se badestampen før man er oppe på terrassen.

Søknaden krever dispensasjon fra kommuneplanens LNF-formål, samt forbudet mot tiltak i 100-metersbeltet langs sjøen etter pbl. § 1-8.

Da badestampen skal plasseres på eksisterende terrasse og ikke vil bli synlig fra sjøen, kan vi ikke se at tiltaket i særlig grad vil berøre nasjonale eller vesentlige regionale interesser som Fylkesmannen er satt til å ivareta.

Vi minner om at det ikke kan gis dispensasjon dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelse, blir vesentlig tilsidesatt, jf. pbl. § 19-2 annet ledd. I tillegg må fordelene ved å gi dispensasjon være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Det må fremgå av vedtakets begrunnelse at kommunen har vurdert og tatt stilling til disse vilkårene, jf. forvaltningslovens krav til begrunnelse.

Vi ber om å få tilsendt kopi av vedtak i saken.

Med hilsen

Pia Karine Hem Molaug (e.f.)  
faggrupeleder plan

Ole-Johan Eik  
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.  
Saksbehandler: Ole-Johan Eik, tlf.: 38 17 62 07

Kopi til:  
Sverre Hille

Trond Ole Skåret  
Skårevegen 1287  
2425 LJØRDALEN

Saksbehandler Henriette Othilie Bøe Kildahl

Vår ref. 2015/6159 - 432.3

Dato 07.12.2015

## Tillatelse - Bygging av badestamp, hundehus og uttak av ved på g.nr. b.nr. 11/4 Otterslåtten i Fulufjellet nasjonalpark - Trond Skåret og Gunda Skåret

Deres søknad ble behandlet av Nasjonalparkstyret for Fulufjellet den 30. november 2015.

### Følgende vedtak ble fattet:

Nasjonalparkstyret innvilger søknaden fra Trond og Gunda Skåret om dispensasjon fra verneforskrifta for Fulufjellet nasjonalpark, § 3 punkt 1.1, for å oppføre en stamp på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm på hytta Otterslåtten i Bergådalen. I tillegg gis det dispensasjon til å oppføre et hundehus i laftet, halvkløvd tømmer med torvtak på samme eiendom.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Trond Ole og Gunda Skåret på eiendommen 11/4 i Trysil kommune.
- Det skal ikke benyttes materialer og farger på hundehus og stamp som skiller seg ut fra omgivelsene.
- Det skal legges vekt på å begrense omfanget av byggetiltaket til det strengt nødvendige.
- Tiltaket skal utføres så skånsomt som mulig slik at unødvendig skade på berggrunn og vegetasjon unngås.
- Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold og opprydding av søppel som kan følge av tiltaket.
- Dispensasjonen gjelder tillatelse til uttak av inntil 14 bjørker mellom hytta på Otterslåtten og Bergåa med en avstand på ca. 30 meter. Det er ikke tillatt å ta tørr gran eller tørrgadder av furu.

*Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen kun gjelder i forhold til verneforskriften for Fulufjellet nasjonalpark, og ikke i forhold til plan- og bygningslov med tilhørende forskrifter.*

*Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En*



**Nasjonalparkstyret  
for Fulufjellet**

---

*eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Nasjonalparkstyret for Fulufjellet.*

Med vennlig hilsen

---

Henriette Othilie Bøe Kildahl  
Nasjonalparkforvalter

Kopi til:  
Trysil kommune  
Ole Vangen  
Statens naturoppsyn  
Statskog SF  
Fylkesmannen i Hedmark  
Miljødirektoratet





Arkivsaksnr: 2015/6159-0

Saksbehandler: Henriette Othilie Bøe  
Kildahl

Dato: 25.11.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Fulufjellet nasjonalpark	33/2015	30.11.2015

## **Søknad om oppføring av hundehus og badestamp samt uttak av ved på Otterslåtten i Fulufjellet nasjonalpark - Trond Ole Skåret**

### **Forvalters innstilling**

1. Nasjonalparkstyret innvilger søknaden fra Trond og Gunda Skåret om dispensasjon fra verneforskrifta for Fulufjellet nasjonalpark, § 3 punkt 1.1, for å oppføre en stamp på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm på hytta Otterslåtten i Bergådalen. I tillegg gis det dispensasjon til å oppføre et hundehus i laftet, halvkløvd tømmer med torvtak på samme eiendom.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Trond Ole og Gunda Skåret på eiendommen 11/4 i Trysil kommune.
- Det skal ikke benyttes materialer og farger på hundehus og stamp som skiller seg ut fra omgivelsene.
- Det skal legges vekt på å begrense omfanget av byggetiltaket til det strengt nødvendige.
- Tiltaket skal utføres så skånsomt som mulig slik at unødvendig skade på berggrunn og vegetasjon unngås.
- Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold og opprydding av søppel som kan følge av tiltaket.
- Dispensasjonen gjelder tillatelse til uttak av inntil 14 bjørker mellom hytta på Otterslåtten og Bergåa med en avstand på ca. 30 meter. Det er ikke tillatt å ta tørr gran eller tørrgadder av furu.



### Saksopplysninger

Trond Ole Skåret søker om tillatelse til å oppføre en badestamp med kombinert ved/håndklestativ fire meter nord for hans hytte på Otterslåtten i Fulufjellet nasjonalpark. Stampen er ca. 180 cm i diameter og ca. 80 cm høy. Videre søkes det om tillatelse til å oppføre et lite hundehus i laftet, halvkløvd tømmer med torvtak. Høyden på hundehuset skal være ca. 70 cm i gavl. I søknaden opplyses det videre om at det har falt eller brukket 14 bjørker mellom hytta på Otterslåtten og Bergåa med en avstand på ca. 30 meter, hvorav en bjørk har falt over hyttetaket. På bakgrunn av dette søkes det om tillatelse til å hogge opp bjørkene og benytte det til ved. Hytta på Otterslåtten ligger i Bergådalen vest for Litlhammaren i Fulufjellet nasjonalpark.

### Regler og retningslinjer for saksbehandling

Regler og retningslinjer for saksbehandling går bl.a. fram av:

- Verneforskrift for Fulufjellet nasjonalpark av 27. april 2012.
- Utkast til forvaltningsplan for Fulufjellet nasjonalpark av oktober 2014.
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.

Formålet med opprettelsen av Fulufjellet nasjonalpark er blant annet å bevare et stort naturområde som inneholder særegne, representative økosystem som er uten tyngre naturinngrep, herunder artsfattig fjellvegetasjon og artsrik barskog, jf. verneforskriftens § 1.

I følge vernebestemmelsen for Fulufjellet nasjonalpark går det frem at ingen påvirkning av naturmiljø eller kulturminner skal finne sted. Her er nevnt en rekke eksempler på tekniske inngrep av permanent karakter som i utgangspunktet ikke er tillat, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, jf. § 3 punkt 1.1. Denne bestemmelsen er ikke til hinder for vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring, jf. § 3 punkt 1.2.

I følge verneforskrifta § 3 punkt 2.1 er vegetasjon, herunder døde trær og busker, vernet mot all skade og ødeleggelse. Forvaltningsmyndigheten kan etter § 3 punkt 2.3 bokstav a, gi tillatelse til hogst av ved til buer, hytter og setrer som ligger i nasjonalparken.

Følgende retningslinjer er beskrevet i utkastet til forvaltningsplanen om hogst av ved innenfor nasjonalparken:

- *For de få bygningene dette er aktuelt kan tillatelse til uttak av ved i bygningenes nærområde på visse vilkår påregnes gitt.*



Følgende alternativer beskrevet i forvaltningsplanen kan være aktuelle ved uttak av ved:

1. **Forvaltningsmyndigheten anviser veduttakssteder for aktuelle bygninger.** Fordi den totale bygningsmassen i nasjonalparken er relativt liten, kan dette være overkommelig ressursmessig og dermed være mulig å gjennomføre.
2. **Ved fraktes inn utenfra med snøskuter.** Ut fra hensynet til verneverdiene vil valg av forsyningsstrategi bli en avveining mellom hva som miljømessig er gunstigst, motorisert transport på vinterføre eller inngrep i vegetasjonen. Forutsatt at kjøreomfanget begrenses til det absolutt nødvendigste og at det ikke foretas rydding av vegetasjon i kjøretraseene, så kan bruk av snøskuter til slik nyttetransport være å anbefale. Dette vil i så fall skjerme landskapet mot hogstinngrep. Denne miljøgevinsten må således veies opp mot den overordnede målsettingen om å begrense omfanget av motorferdsel i nasjonalparken til det aller nødvendigste.
3. **Angi veduttakssoner som gjelder generelt for alle bygninger.** Dette kan eksempelvis gjøres ved å si at vedhogst innenfor en radius av 100 meter, 200 meter osv. fra bygningene er "lovlig" veduttak. I tillegg kan det vurderes å sette som vilkår at all vedhogst skal begrenses til hogst av bjørk.

Det er svært få bygninger totalt i Fulufjellet nasjonalpark. Av disse er det trolig også noen som det ikke er aktuelt eller behov for å forsyne med ved gjennom hogst i nærområdene. En foreslår derfor at for de hytter/buer som er aktuelle løses behovet for ved gjennom å gi tillatelse til skånsomt uttak i bygningenes nærområde, dvs. strategi 1. Dette forutsetter at eier søker forvaltningsmyndigheten om dispensasjon for veduttaket, med angivelse av lokalitet og hva slags virke som ønskes tatt ut. Forvaltningsmyndigheten vurderer søknaden i forhold til tilgjengelig informasjon om verneverdiene i området. Når en godkjent forvaltningsplan foreligger er en innstilt på å gi tillatelser som gjelder over flere år, eksempelvis 3 eller 5 år.

Forvaltningsmyndigheten har i vernebestemmelsen ikke hjemmel til å gi tillatelse til oppsetting av tilbygg og anlegg. Søknaden om å oppføre hundehus og stamp m/kombinert ved/håndklestativ må derfor behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriften, jf. § 48 i naturmangfoldloven.

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd frem:



Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensyn til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

### Vurdering

Det er viktig å påpeke at opprettelse av nasjonalparker gjøres først og fremst for å sikre store sammenhengende naturområder med urørt eller tilnærmet urørt natur. Verneformålet er også knyttet opp til å ivareta helhetlige økosystem. Det er knyttet strenge restriksjoner til bruk som påvirker naturverdier og i utgangspunktet er alle tekniske innretninger forbudt. I Fulufjellet nasjonalpark er det et forvaltningsmål at oppføring av nye bygninger skal unngås. Dette er overordnede retningslinjer som det vil bli lagt vekt på ved behandling av byggesaker.

I følge naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet og vurderingen skal fremgå av beslutningen.

I naturmangfoldlovens § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters

bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Med bakgrunn i forvaltningsplanens retningslinjer, naturfaglige sammenstillings- og registreringsmateriale som ble utarbeidet i forbindelse med verneplanprosessen for Fulufjellet vurderes kunnskapen om dette området og konsekvensene av de omsøkte tiltakene til å være tilstrekkelig slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Uttaket av ved gjelder i dette tilfelle bjørk og foregår innenfor en radius på ca. 30 meter rundt hytta, dette er i tråd med forvaltningsplanenes strategi 3. Naturmangfoldloven § 9 om føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken.

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, ifølge naturmangfoldloven § 10. De fleste dispensasjonene som er blitt gitt i nasjonalparken berører nyttetransport til hytter innenfor parken. Det er svært få bygninger totalt i Fulufjellet nasjonalpark. Av disse er det trolig også noen som det ikke er aktuelt eller behov for å forsyne med ved gjennom hogst i nærområdene. Den omsøkte oppføringen av stamp med ved/håndklestativ og hundehus, samt vedhogst i nærområdet til hytta på Otterslåtten, mener nasjonalparkforvalter er beskjedne tiltak som ikke vil føre til at den samlede belastningen på området blir for stor.



Naturmangfoldlovens § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver får liten betydning i denne sammenhengen, da tiltaket ikke forventes at vil føre til noen miljøforringelse. Hvis det blir ryddet opp etter oppføring av hundehus og stamp ink. stativ, er det i denne saken ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. For å unngå eller begrense eventuelle skader på naturmangfoldet forutsettes det at hundehus og stamp ink. stativ plasseres på en slik måte at unødvendige forstyrrelser av dyrelivet unngås, jf. naturmangfoldlovens. Det er ikke aktuelt å vurdere andre lokaliseringalternativer for vedhogst da det her søkes om tillatelse til å hogge opp allerede vindfelt bjørk og benytte det til ved. Begrenset uttak av ved i nærheten av hytte vil erfaringsmessig være mer miljøforsvarlig enn å transportere inn ved § 12.

Stampen på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm ink. stativ samt oppføring av hundehus inntil ei eksisterende hytte, mener nasjonalparkforvalter er beskjedne tiltak som ikke vurderes å være i strid med verneformålet for Fulufjellet nasjonalpark eller å kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Dermed er kravene for å kunne gi dispensasjon etter § 48 oppfylt. Det er i første rekke aktuelt å gi en dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 når det søkes om bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser som er av stor betydning for søker sammenholdt med verneverdiene. Forvalter mener at oppføring av stamp ink. stativ og hundehus må betraktes som bagatellmessige inngrep som er av stor betydning for søker og som ikke vil påvirke verneverdiene i nasjonalparken eller føre til noen endring i dagens bruk på Otterslåtten.

Det foreligger en risiko for at en innvilget dispensasjon for et tilbygg på hytta kan skape presedens for lignende saker i fremtiden. Totalt er det seks hytter/buer i nasjonalparken. Nasjonalparkforvalteren mener likevel at slike beskjedne tiltak ikke vil føre til noen vesentlig forringelse av naturverdiene i den arealmessig store nasjonalparken, selv om flere velger å søke om dispensasjon for slike bygg i fremtiden. Antallet lignende søknader vil i fremtiden mest sannsynlig være av begrenset omfang. Presedensvirkningen av tilsvarende dispensasjoner vurderes derfor å være minimal.

**Behandling i møtet:**

Ingen merknader. Innstilling enstemmig vedtatt.

**Vedtak:**

Nasjonalparkstyret innvilger søknaden fra Trond og Gunda Skåret om dispensasjon fra verneforskrifta for Fulufjellet nasjonalpark, § 3 punkt 1.1, for å oppføre en stamp på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm på hytta Otterslåtten i Bergådalen. I tillegg gis det



dispensasjon til å oppføre et hundehus i laftet, halvkløvd tømmer med torvtak på samme eiendom.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Trond Ole og Gunda Skåret på eiendommen 11/4 i Trysil kommune.
- Det skal ikke benyttes materialer og farger på hundehus og stamp som skiller seg ut fra omgivelsene.
- Det skal legges vekt på å begrense omfanget av byggetiltaket til det strengt nødvendige.
- Tiltaket skal utføres så skånsomt som mulig slik at unødvendig skade på berggrunn og vegetasjon unngås.
- Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold og opprydding av søppel som kan følge av tiltaket.
- Dispensasjonen gjelder tillatelse til uttak av inntil 14 bjørker mellom hytta på Otterslåtten og Bergåa med en avstand på ca. 30 meter. Det er ikke tillatt å ta tørr gran eller tørrgadder av furu.



**Nasjonalparkstyret  
for Fulufjellet**

**Besøksadresse**  
Parkgt 36  
2317 Hamar

**Postadresse**  
Postboks 4104  
2307 Hamar

**Kontakt**  
Sentralbord +47 62 55 10 00  
Direkte 62 55 11 87  
fmhepost@fylkesmannen.no

Trond Ole Skåret  
Skårevegen 1287  
2425 LJØRDALEN

Saksbehandler Henriette Othilie Bøe Kildahl

Vår ref. 2015/6159 - 432.3

Dato 07.12.2015

## **Tillatelse - Bygging av badestamp, hundehus og uttak av ved på g.nr. b.nr. 11/4 Otterslåtten i Fulufjellet nasjonalpark - Trond Skåret og Gunda Skåret**

Deres søknad ble behandlet av Nasjonalparkstyret for Fulufjellet den 30. november 2015.

### Følgende vedtak ble fattet:

Nasjonalparkstyret innvilger søknaden fra Trond og Gunda Skåret om dispensasjon fra verneforskrifta for Fulufjellet nasjonalpark, § 3 punkt 1.1, for å oppføre en stamp på ca. 180 cm i diameter og høyde på ca. 80 cm på hytta Otterslåtten i Bergådalen. I tillegg gis det dispensasjon til å oppføre et hundehus i laftet, halvkløvd tømmer med torvtak på samme eiendom.

Følgende vilkår er knyttet til dispensasjonen:

- Dispensasjonen gjelder for Trond Ole og Gunda Skåret på eiendommen 11/4 i Trysil kommune.
- Det skal ikke benyttes materialer og farger på hundehus og stamp som skiller seg ut fra omgivelsene.
- Det skal legges vekt på å begrense omfanget av byggetiltaket til det strengt nødvendige.
- Tiltaket skal utføres så skånsomt som mulig slik at unødvendig skade på berggrunn og vegetasjon unngås.
- Tiltakshaver er ansvarlig for vedlikehold og opprydding av søppel som kan følge av tiltaket.
- Dispensasjonen gjelder tillatelse til uttak av inntil 14 bjørker mellom hytta på Otterslåtten og Bergåa med en avstand på ca. 30 meter. Det er ikke tillatt å ta tørr gran eller tørrgadder av furu.

*Det gjøres oppmerksom på at denne tillatelsen kun gjelder i forhold til verneforskriften for Fulufjellet nasjonalpark, og ikke i forhold til plan- og bygningslov med tilhørende forskrifter.*

*Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En*



**Nasjonalparkstyret  
for Fulufjellet**

---

*eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Nasjonalparkstyret for Fulufjellet.*

Med vennlig hilsen

---

Henriette Othilie Bøe Kildahl  
Nasjonalparkforvalter

Kopi til:  
Trysil kommune  
Ole Vangen  
Statens naturoppsyn  
Statskog SF  
Fylkesmannen i Hedmark  
Miljødirektoratet





**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

Postadresse  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Besøksadresse  
Kommunehuset, 4440  
Tonstad

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47 38 17 62 03  
finavgso@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/4439-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 03.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	25/22	20.06.2022

### **Søknad om ettergodkjenning, pålegg om retting og varsel om tvangsmulkt angående ulovlig byggetiltak ved hytte i Grytdalen gnr/bnr 2/64. Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde**

#### **Vedlegg:**

- 1 Grytdalen gnr\_bnr 2\_64\_ badestamp

#### **Forvalters innstilling**

Med hjemmel i forskrift om vern av Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane kap. IV pkt. 1.1 avslår verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp til fritidshytte i Grytdalen i Sirdal kommune.

Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Med hjemmel i naturmangfoldloven (nml) § 69 pålegger verneområdestyre for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde Reidun Rovde og Dag Frafjord retting av tiltak som er gjennomført uten tillatelse og som er i strid med verneforskriften. Pålegg om retting omfatter fjerning av badestamp ved hytte gnr/bnr 2/64 i Grytdalen i Sirdal kommune.

Badestampen skal rives og transporteres ut av verneområdet. Bygningsavfall skal leveres på godkjent mottak. Ved bruk av motorisert transport for fjerning må det søkes spesielt om dette.



Verneområdestyret ønsker ikke å åpne opp for badestamper eller andre mindre byggetiltak enn det som allerede er fastsatt i retningslinjene for Grytdalen hytteområde. Jf. retningslinjene er det allerede et stort handlingsrom for byggetiltak sammenlignet med andre private hytter i verneområdet. Mange små tiltak i hyttefeltet vil utgjøre en trussel for landskapets art og karakter.

Det blir også lagt vekt på at en aksept av denne type tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for lignende saker.

Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområder og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler av å ta seg ulovlig til rette.

Frist for gjennomføring settes til 30 november 2022. Forvaltningsmyndigheten skal varsles når badestampen er fjernet. Når det ved etterkontroll konkluderes med at pålegget er fulgt opp anses saken som avsluttet.

#### Varsel om bruk av tvangsmulkt og mulig tvangsgjennomføring

Forvaltningen har anledning til å benytte tvangsmulkt for å sikre etterlevelse av pålegg om retting, jfr. naturmangfoldloven § 73. Det gjøres også oppmerksom på at dersom vedtak om retting som ikke etterkommes av den ansvarlige, så kan fjerning gjennomføres fysisk av forvaltningen, jfr. naturmangfoldloven § 71. Utgifter til slik retting kan kreves dekket av den ansvarlige.

Verneområdestyre varsler herved om at det vil bli vurdert å bruke tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73 dersom badestampen ikke blir fjernet innen den fristen som er fastsatt ovenfor. Størrelsen på tvangsmulkten blir satt til 1000,- pr dag fra og med 30 november 2022.

Samtidig varsles det også om at det kan bli aktuelt med tvangsgjennomføring dersom pålegg ikke følges.

## Saksopplysninger

### Kort sakshistorikk:

- Varsel om retting og avbøtende tiltak etter naturmangfoldloven § 69, ulovlig oppsatt badestamp i verneområde for Setesdal- Vesthei, Ryfylkeheiane ved fritidshytte i Grytdalen, gnr/ bnr 2/64, datert den 17.02.2022.
- Svar på varsel om retting og avbøtende tiltak, Reidun Rovde og Dag Frافjord, datert den 10.04.2022.

### Bakgrunn for søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp:

Søker har et forslag til utforing av badestampen slik at den glir mer inn i terrenget ved å senke stampen ned slik at kun 15-20 cm stikker opp i terrenget. Argumentet i forhold til endring av landskapet vil da være relativt mye mindre og burde ikke være et problem ifølge søker. Det nevnes videre i søknaden at det ikke er noe forurensing knyttet til stampen og brukes ikke kjemikaler.

Tiltakshavers begrunnelse for å ikke ha søkt om installasjon av badestamp i forbindelse med hytta er i hovedsak den overbevisning om at dette var et tiltak som ikke krevde tillatelse. Badestampen er ikke permanent og er ifølge tiltakshaver ikke til sjenanse for noen.

Tiltakshaver kan heller ikke skjønne at de burde sett på dette som et inngrep som «vesentlig kan endra eller innvirke på landskapets sin art og karakter». tiltakshaver nevner også om hytta som er bygget ved siden av deres hytte som ifølge dem han troner i terrenget.



*Badestamp tilknyttet fritidshytte i Grytdalen i Sirdal kommune.*

### **Formell bakgrunn for vurdering og vedtak**

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.4.2000.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent i 2015.
- Naturmangfoldloven.

## Hjemmelsgrunnlag

### Verneforskrift

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Formålet med vernet går frem av kapittel III i forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Det må ifølge kap. IV pkt.1.1 ikke gjøres inngrep som vesentlig kan endre eller innvirke på landskapets art og karakter, dette gjelder også for oppføringer av bygninger.

### Naturmangfoldloven § 69

Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. Tiltak som i seg selv kan medføre miljøforringelse av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke av myndigheten etter loven eller pålegg etter første ledd.

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtredersens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

### Forvaltningsmål

Tallet på bygninger i verneområde skal holdes på et nivå som ikke er i strid med verneverdier og verneformål.

### Vurdering

Det er søknadspliktig å bygge en badestamp innenfor verneområde i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane. Søknadsplikten blir rammet av forbudet i verneforskriften kap. IV pkt. 1.1. «Oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, .....» .

Dette er en generell vurdering av alle badestamper i SVR og ikke bare badestamper i Grytdalen. Forvalter legger vekt på at en aksept av slike tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for liknende saker. Sammenlignet med andre private hytter i verneområde er allerede hytteeiere i Grytdalen i en særstilling mht egne retningslinjer som gjelder kun for hyttefeltet.

Forvalter viser til andre saker som verneområdestyret har pålagt retting av blant annet badestamp; Finndalen i Åseral (2020) og Storhedder i Bykle (2019). Gjeldene sak er noe ulik da badestampen i Grytdalen er i et hyttefelt like innenfor vernegrensen. Forvalter legger likevel den samme praksis til grunn da det er ønskelig å avgrense byggeaktiviteten i hyttefeltet til det som er strengt nødvendig for at hyttene skal være funksjonelle og innenfor gjeldende retningslinjer for hyttefeltet.

Lignende sak ved Storhedder i Bykle på påklagd sendt til Miljødirektoratet for klagebehandling. Miljødirektoratet slår i sin klageavgjørelse fast at badestamper kommer innunder søknadsplikten i verneforskriften for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

Når en tiltakshaver blir varsel om at det er gjort tiltak som er ulovlig, og ikke retter opp frivillig, er det standard forvaltningspraksis at det blir gitt pålegg om retting. En streng praksis for retting er viktig for å ivareta verneverdiene i området og er i tråd med prinsippet i naturmangfoldloven § 11.

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i § 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal komme frem av beslutningen.

Det er registrert trekkveier for villrein et par km øst for område ved Andersvatnet/Børsteinsvatnet. Grytdalen ligger innenfor nasjonalt villreinområde. Ifølge resultater fra GPS villreinprosjektet er det ingen av de merkede villreinene som har brukt området i hyttefeltet. Enkelte år med nedising av beiter ser vi klare trender på at villreinen trekker ned i daler og lengre ut i randsoner for å finne mat. Det er derfor viktig å ta hensyn til forvaltningsmål om at villreinen skal ta i bruk større deler av Frafjordheiane og dermed trekke vestover mot Frafjordheiane.

Grytdalen hyttefelt har vært etablert siden før vernet og det er åpnet for realitetsbehandling av byggesøknader. Grytdalen hyttefelt er det eneste i sitt slag der forvaltningsplanen åpner for realitetsbehandling og realisering av resterende utbygging av Grytdalen som dispensasjonssaker, jf. punkt 2.3.4. Det er per 2020 tre tomter som er fradelt, og hvor formålet er å bygge fritidsbolig på tomten. Utbyggingen av området og den høye aktiviteten her kan klart ha betydning for villreinens bruk av området til beite og trekk videre mot Frafjord.

Det har blitt registrert flere sårbare rovfugler (lokalitet) med rødlistestatus i området rundt Grytdalen. Avstand fra hyttefelt til reirlokaltetene er lang. Det er ikke registrert andre arter, økosystemer eller naturtyper som kan ta skade av tiltaket isolert sett.

Kunnskapsgrunnlaget for behandling av søknaden er basert på kartløsninger med innsyn i sensitive data fra Artsdatabanken, Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Agder samt rapporter fra NINA og Norsk villreinsenter. Kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere i hvilken grad byggetiltaket vil kunne påvirke verneverdiene må vurderes som godt (§ 8 i naturmangfoldloven), § 9 om føre var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Naturmangfoldlovens § 10: (økosystemtilnærming og samla belastning)  
Grytdalen hyttefelt ligger like innenfor grensen til Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Hyttefeltet ligger på nord og sørsiden av Fv. 4224 fra Sirdal til Lysebotn. Veien er åpen fra ca. 17 mai til 1 november og har mye trafikk, særlig av turister som skal til Kjerag i sommersesongen. Stavanger Turistforening har også ubetjent turisthytte ved Børsteinen et par km vest for Grytdalen.

Søknaden omhandler ettergodkjenning av en badestamp som allerede er bygget. I dette området er det for det meste familiehytter og aktivitetsnivået er allerede høyt. Tiltaket utgjør minimal risiko for naturmangfoldet.

Naturmangfoldlovens § 11: (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaver skal dekke kostandene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Naturmangfoldlovens § 12: (miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder)

Trenger ikke vurdering etter denne bestemmelsen da tiltaket allerede er gjennomført.

### **Konklusjon**

Verneområdestyret legger vekt på at en aksept av slike tiltak vil kunne medføre uheldig presedens for liknende saker. Verneområdestyret avslår søknad om ettergodkjenning av oppsatt badestamp.

Det er utført tiltak som er søknadspliktig og i strid med verneforskriften. Det er viktig for vernemyndighetene å skape respekt for regelverket i verneområder og synliggjøre at man ikke skal ha fordeler av å ta seg ulovlig til rette. Badetampen skal derfor rives og fjernes.

Til  
Guro Sødergren  
Verneområdeforvalter SV

Referanse: . 2022/1835-0 PRIMÆRKLASSERING

Dato: 10.04.2022

**Søknad om å kunne fortsatt ha en badestamp i tilknytning til hytte i Grydalen.**

Søker: Reidun Rovde og Dag Frafjord

Grydalen gnr/bnr, 2/64

Bosteds adresse

Forusvågen 23, 4031 Stavanger

Telefon: 48120619

E.mail: Frafjord.dag@gmail.com

Svar på brev:

**Varsel om retting og avbøtende tiltak etter naturmangfoldloven 69, ulovlig oppsatt badestamp i verneområde for Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane ved fritidshytte i Grydalen, gnr/bnr 2/64. Datert 17.02.2022**

Som det kommenteres i forbindelse med befaring i området, så har vi anskaffet og installert en badestamp i tilknytning til vår hytte nr 27 i Grydalen.

Bakgrunnen for at den nå ikke er godkjent oppfatter vi som å være basert på to saker: ikke søkt om tiltaket og at dette ikke passer i naturen.

**Vår begrunnelse for ikke å ha søkt om installasjon av badestamp i forbindelse med hytta er i hovedsak den overbevisning om at dette var ikke er et tiltak som krevde tillatelse.** Den er ikke permanent (kan relativt lett løftes vekk) og ikke til sjenanse for noen. Badestampen ble installert i 2012. Det var da ikke noe som tilsa eller indikerte for oss at dette var et tiltak som det burde søkes om. Dette er et lite tiltak som etter vår mening ikke var eller er til sjenanse for noen, vi har heller ikke fått noen klager eller negative kommentarer. Må også kommenter at denne typen installasjon er ikke spesielt nevnt i den

listen som er vedlagt i vedtaket.

Vi kan heller ikke skjønne at vi burde ha sett på dette som «[eit inngrep som vesentleg kan endra eller innverke på landskapet sin art eller karakter](#)».

Det er tross alt bygget en hytte ved siden som endrer landskapet noe mer. Og nettopp satt opp en ny hytte som troner over oss! Se og vedlagt bilde.

Da dette er en eiet tomt er det også mindre naturlig å tro at installasjon av badestamp skulle være underlagt søknad.

Ser at dette er noe som kanskje kan skape presidens, men i og med at badestampen ble installert for relativt mange år siden burde det kunne unntas en slik betraktning.

**Basert på vedtaket ser vi at det er nødvendig å søke om dispensasjon fra verneforskriften for å få tillatelse til å ha en badestamp på vår eiendom i Grydalen, og vil med dette søke om å få beholde denne ved hytta.**

Vår forståelse av vedtaket er at ett av argumentene i mot badestampen er at den «[vesentleg endrar eller innverke på landskapet sin art eller karakter](#)»

Vi er enige i at spesielt lokket ikke er pent. Selve plasseringen av hytta godt nede i terrenget medfører også at stampen er plassert godt nede i terrenget i forhold til terreng og åsene rundt uten fare for å stikke opp.

Vi har et forslag vi mener bør kunne vurderes basert på at stampen har vært på tomten i mange år uten at noen har klaget eller kommentert den.

Vårt forslag er da at vi senker stampen ned slik at kun ca 15-20 cm stikker opp i terrenget (den stikker nå ca 60 cm opp fra terrenget), samt at vi endrer lokket slik at det glir bedre inn i terrenget. Den vil da være skjult av tuene rundt og være mer eller mindre usynlig fra litt avstand.

Argumentet i forhold til endring av landskapet vil da være relativt mye mindre og burde ikke være et problem.

Se bilder og anta kun 15-20 cm oppstikk og ett lokk som glir i ett med terrenget.

Når det gjelder forurensing i forbindelse til denne badestampen er dette et lite eller ikke eksisterende problem. Det brukes ikke kjemikalier i forbindelse med stampen da den fylles og tømmes etter hver bruk. Bruken er 5-10 ganger i sesongen der det fylles ca 800 liter vann fra bekken ved siden av hytta. Varmes opp for kvelden og brukes, vannet står over natten og avkjøles før det dreneres ut i myra sammen med alt annet regnvann.

Mvh

Reidun Rovde og Dag Frafjord



Vedlegg: bilder









**Verneområdestyret**  
**Setesdal Vesthei,**  
**Ryfylkeheiane og**  
**Frafjordheiane**

Postadresse  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Besøksadresse  
Kommunehuset, 4440  
Tonstad

Kontakt  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47 38 17 62 03  
fmavgso@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/8762-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 27.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	26/22	20.06.2022

### **Søknad om gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg. Ny forberedende klagebehandling. GNR.6, BNR.2, Signesdalen i Åseral kommune**

#### **Vedlegg:**

- 1 Åseral - 6/21 - omgjør eget vedtak - ber om ny forberedende klagesaksbehandling**

#### **Forvalters innstilling**

Verneområdestyret viser til brev fra Miljødirektoratet datert 21.1.2022, der verneområdestyret er bedt om å gjøre en ny forberedende klagebehandling på avslag gitt til gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg gnr. 6, bnr. 21 Signesdalen i Åseral kommune.

Med hjemmel i forvaltningsloven § 33 opprettholder verneområdestyret sitt vedtak fra 8.3.2021, sak 5/21, om avslag på søknad om gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg i Signesdalen 6/21 i Åseral kommune. Verneområdestyret kan ikke se at det har kommet nye opplysninger i saken som tilsier at det bør gis tillatelse til tiltaket. Dokumentasjonen av at det tidligere har vært en vedovn i helleren gir heller ikke grunnlag for å endre tidligere vedtak.

Som begrunnelse for avslaget viser verneområdestyret til nevnte vedtak i sak 5/21. Verneområdestyret vil presisere at omsøkte tiltak ikke er av en slik karakter at det kommer inn under begrepet *istandsetting av gamle hellere*, slik det er omtalt i prinsippvedtak behandlet av verneområdestyret i sak 48/20. Dette fordi tiltaket det er søkt om gjelder gjenoppbygging av en konstruksjon fra nyere tid, og ikke istandsetting av en heller slik den framsto på den tida den ble benyttet som drifteleger på 1700- og 1800 tallet. Både denne helleren, og det store flertallet av hellere fra slik historisk bruk, var enkle konstruksjoner der det helt eller delvis ble murt opp steinmur foran åpningen. Saka vert sendt Miljødirektoratet for handsaming.

## Saksopplysninger

Miljødirektoratet har bedt verneområdestyret gjøre en ny forberedende klagebehandling i saka som gjelder gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg (heller) i Signesdalen gnr. 6, bnr. 21 i Åseral kommune. Forvalter viser til brev fra Miljødirektoratet datert 21.1.2022 (vedlegg 1).

Bakgrunnen for saka er som følger:

I vedtak i verneområdestyret 8.3.2021, sak 5/21, fikk Jan Erik Andersen og Mariann Uglehus Andersen avslag på søknad om gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg i Signesdalen i Åseral kommune. Avslaget gjaldt oppføring av isolert trevegg inntil en heller for å kunne nytte denne til overnatting. I veggen skulle det monteres vindu og dør. Til søknaden fulgte det dokumentasjon på at det hadde vært en trevegg inntil helleren på 40 – 50 tallet da en slektning av søker benyttet stedet. Fra gammelt av har helleren blitt benyttet i forbindelse med leiegjeting, men då bare med en enkel steinmur foran åpningen. Avslaget i sak 5/21 ble begrunnet med at omsøkte konstruksjon hadde en annen utforming, konstruksjon og planlagt bruk enn tidligere bygning på stedet. Videre at behovet for driftsbygning ikke støttes av retningslinjene i forvaltningsplanen m.t.p landbruksdrift på bruket og storleik på eiendommen. Det ble også lagt vekt på hekkelokalitet for rødlistet rovfugl, og at tiltaket ikke oppfyller kravene i prinsippsak vedtatt i styresak 48/20. Av dette vilkår om:

- Utforming, materialbruk og byggeteknikk som skal være autentisk fra den tiden helleren/kulturminne var i bruk.
- Etter restaurering skal helleren stå åpen for allmenheten.
- Det skal foreligge en plan for tiltaket som skal utarbeides sammen med kulturminnesstyremakta.

Avslaget fra verneområdestyret ble påklaget av søker i brev datert 19.4.2021, og med følgende begrunnelse:

- Utforming og materialbruk er i tråd med de anbefalinger som har blitt gitt av fylkeskonservator v/Snorre Haukalid. Fokus var her på utvendig utseende.
- Søker har ingenting imot at bygningen står åpen slik at den kan brukes til nødovernatting for den som måtte trenge det.
- Det foreligger en plan for tiltaket utarbeidet sammen med fylkeskonservator og slik verneområdestyret forutsetter i sine retningslinjer.
- Konstruksjonen det er søkt om har en enkel standard og kan ikke sammenlignes med en ordinær hytte.
- En tillatelse til tiltaket vil ikke skape presedens. På de aller fleste eiendommene er det bygd ordinær hytte/driftshytte slik at overnattingsbehov er dekket gjennom disse. Det finnes neppe mange hellere med tilsvarende spesielle historie
- Avstand til hekkeplass for rødlistet rovfugl er så stor at det er uten betydning for saken. Søker viser her til samtale med Statsforvalteren i Agder

Verneområdestyret gjorde i styremøte 27.5.2021, sak 18/21 en forberedende klagebehandling der de opprettholdt tidligere avslag. Følgende vedtak ble fattet:

*«Med hjemmel i forvaltningsloven § 33 opprettholder verneområdestyret sitt vedtak fra 8.3.2021, sak 5/21, om tillatelse til å istandsette kulturhistorisk bygg i Signesdalen 6/21 i Åseral kommune. Verneområdestyret kan ikke se at det har kommet nye opplysninger i saken som tilsier at det bør gis tillatelse til tiltaket.*



*Verneområdestyret legger vekt på at form og funksjon av omsøkte konstruksjon tilsier at dette vil bli noe annet enn det søker har dokumentert har stått der tidligere. Tiltaket støtter derfor ikke retningslinjer gitt av verneområdestyret om at utforming, materialbruk og byggeteknikk skal være som da helleren ble brukt som overnattingsplass. Tillatelse som omsøkt vil åpne for en praksis der hellere bygges om til annen form og funksjon enn det som har vært der tidligere. Det legges vekt på nærhet til hekkelokalitet for rødlistet fugl og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.*

*Saken sendes Miljødirektoratet for endelig avgjørelse»*

Saken ble etter dette sendt Miljødirektoratet avgjørelse. I vedtak datert 6.9.2021 opprettholdt Miljødirektoratet verneområdestyret sitt vedtak om å gi avslag på søknaden.

Normalt vil en klagesak stoppe her. I brev datert 21.1.2022 har Miljødirektoratet imidlertid valgt å oppheve eget vedtak fra 6.9.2021 og bedt verneområdestyret gjøre en ny forberedende klagebehandling. Begrunnelsen for å oppheve eget vedtak er at Miljødirektoratet i avgjørelsen fra 6.9.2021 hadde lagt til grunn at det ikke hadde vært installert ovn i helleren tidligere, og at verneområdestyret hadde lagt avgjørende vekt på dette. Søker har i e-post til Miljødirektoratet 1.10.2021 dokumentert rester etter den gamle ovnen på stedet.

Miljødirektoratet sin vurdering er at det framstår som en reell mulighet for at saken hadde fått et annet utfall om rett faktum var lagt til grunn, dvs at det tidligere hadde vært ovn i helleren. Miljødirektoratets vedtak fra 6.9.2021 må derfor anses som ugyldig og med dette opphevet.

Miljødirektoratet presiserer at inntil videre er styret sitt vedtak av 8.3.2021 gjeldende.

Verneområdestyret må nå som nevnt foreta ny forberedende klagesaksbehandling i tråd med reglene i forvaltningsloven § 33. Dette innebærer at styret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn for. Styret kan fatte vedtak om å oppheve eller endre vedtaket sitt dersom de mener klagen gir grunnlag for det. Dersom styret mener den nye dokumentasjonen ikke gir grunn til å endre vedtaket, skal saken sendes til Miljødirektoratet for ny klagebehandling.

### **Vurdering**

Forvalter kan ikke se at det i verneområdestyret sin behandling har vært lagt vekt på om det tidligere har vært vedovn eller ikke. Selv om det nå foreligger dokumentasjon på dette, kan ikke forvalter se at det skulle endre styret sin oppfatning av saken. I tidligere behandling har det ikke vært trukket i tvil at helleren har blitt benyttet til overnatting.

En ny forberedende klagebehandling gir anledning til å se nærmere på begrunnelsen for avslaget. Forvalter er av den oppfatning at det i begrunnelsen bør presiseres at omsøkte tiltak ikke er av en slik karakter at det kommer inn under begrepet *istandsetting av gamle hellere*, slik det er omtalt i prinsippvedtak behandlet av verneområdestyret i sak 48/20. Dette fordi tiltaket det er søkt om gjelder gjenoppbygging av en konstruksjon fra nyere tid, og ikke istandsetting av en heller slik den framsto på den tida den ble benyttet som drifteleger på 1700- og 1800 tallet. Både denne helleren, og det store flertallet av hellere fra slik historisk bruk, var enkle konstruksjoner der det helt eller delvis ble murt opp steinmur foran åpningen.

Statsforvalteren i Agder  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Trondheim, 21.01.2022

Verneområdestyret ref.:  
2019/8762

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2021/5996

Saksbehandler:  
Pål Foss Digre

## Miljødirektoratet opphever eget vedtak i klagesak og ber verneområdestyret foreta ny forberedende klagesaksbehandling

Vi viser til Miljødirektoratets klagevedtak av 6. september 2021

### Vedtak

Miljødirektoratet opphever vedtaket vårt i klagesak om oppføring av heller i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Vi sender saken tilbake til verneområdestyret for ny forberedende klagesaksbehandling.

Vedtaket er fattet med hjemmel i forvaltningsloven § 35.

### Bakgrunnen for saken

I vedtak av 6. september 2021 stadfestet Miljødirektoratet vedtak fra Verneområdestyret for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane landskapsvernområde, som gikk ut på å avslå søknad om gjenoppbygging av heller.

Miljødirektoratet forsto det slik at verneområdestyret har lagt avgjørende vekt på at veggen søkerne ønsker å få bygge opp skal isoleres, og på at de ønsker å installere ovn. Vi forsto det slik at begge disse detaljene var i strid med føringer i prinsippvedtak styret hadde fattet om at utforming, materialbruk og byggeteknikk skal være autentisk fra den tiden helleren var i bruk, fordi tidligere vegg ikke hadde vært isolert, og fordi det ikke hadde vært installert ovn. Vi fant ikke grunn til å overprøve styrets skjønnsmessige vurdering av at det kun er når søknaden oppfyller disse kriteriene at tillatelse skal gis.

I etterkant av klagevedtaket har Mariann Uglehus Andersen sendt inn bilder som viser at det også tidligere har vært en ovn i helleren, se vedlegg.

## Miljødirektoratets vurdering

Etter forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c kan et forvaltningsorgan oppheve sitt eget vedtak, dersom vedtaket er ugyldig. Et vedtak som er basert på et uriktig faktum vil normalt anses ugyldig dersom feilen kan ha virket inn på vedtakets innhold. Det kreves ikke sannsynlighetsovervekt for at vedtaket hadde blitt et annet dersom riktig faktum hadde blitt lagt til grunn. Det er tilstrekkelig at det framstår som en *reell mulighet* at vedtaket hadde blitt et annet.

Klagevedtaket vårt bygde blant annet på ei faktisk forutsetning om at det ikke hadde vært installert ovn i helleren tidligere og om at verneområdestyret hadde lagt avgjørende vekt på dette.

På bakgrunn av de nye bildene i saken legger vi til grunn at forutsetninga om at det ikke hadde vært installert ovn tidligere var uriktig. Vedtaket vårt er dermed bygd på et uriktig faktum. Vi mener videre at det framstår som en reell mulighet at saken hadde fått et annet utfall, dersom korrekt faktum hadde blitt lagt til grunn. Mye taler derfor for at vedtaket vårt må anses ugyldig. Vi opphever derfor vedtaket vårt i klagesaken

Det framstår imidlertid ut fra sakens dokumenter som uklart hvor tung vekt styret la på akkurat denne delen av faktum, da det avgjorde saken. Slik saken står finner vi det riktigst at styret selv vurderer hvilken betydning det har for styrets vedtak at det nå er dokumentert at helleren også tidligere har hatt installert ovn. Vi sender derfor saken tilbake til styret for ny forberedende klagesaksbehandling uten å oppheve styrets vedtak.

## Følgene av dette vedtaket

Konsekvensen av vårt vedtak er at styrets vedtak av 8. mars 2021 inntil videre står som det gjeldende vedtaket i saken.

Styret må imidlertid foreta ny forberedende klagesaksbehandling i tråd med reglene i forvaltningsloven § 33. Dette innebærer at styret skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn for. Styret kan fatte vedtak om å oppheve eller endre vedtaket sitt dersom de mener klagen gir grunnlag for det. Dersom styret mener den nye dokumentasjonen ikke gir grunn til å endre vedtaket, skal saken sendes til Miljødirektoratet for ny klagebehandling.

Hilsen  
Miljødirektoratet

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent*

Ivar Myklebust  
avdelingsdirektør

Knut Fossum  
seksjonsleder



## Kopi til:

Mariann Uglehus Andersen

Bakhei 4

4708

Vennesla

## Vedlegg

- 1 Fwd: Vedtak i klagesak om gjenoppbygging av kulturhistorisk bygg i signesdalen sak 2021/5996
- 2 6F7075A6-830D-47A5-B418-0D985FF1D26D
- 3 57A25406-B3BC-4B50-98BE-853D629FA96A



**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

**Postadresse**  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

**Besøksadresse**  
Setesdalsmuseet Rysstad,  
Setesdalsvegen 3273, 4748  
Rysstad

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47  
finavjth@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/5389-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 09.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	27/22	20.06.2022

## Oppnemning av vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret for SVR.

### Forvalters innstilling

Det vert oppnemnd vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret for SVR. Verneområdestyret oppnemner følgjande to faste vararepresentantar:

Første vararepresentant -  
Andre vararepresentant -

### Saksopplysninger

Verneområdestyret skal i denne saka ta stilling til om det skal oppnemnast vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret. Vidare kven som i så fall skal veljast som vararepresentantar. I dag er det berre for verneområdestyret det er oppnemnd vararepresentantar. Desse er vald som personlege vararepresentantar.

Bakgrunnen for saka er følgjande merknad i protokollen frå arbeidsutvalet i møte 2.5.2022, sak 20/22 : *Styreleiar ber forvaltningssekretariatet komme tilbake til styret med ei sak om hvordan vi skal håndtere at et medlem i AU er sykmeldt.*

Forvaltar vil legge til at spørsmålet om oppnemning av vararepresentantar til AU også har komen opp med jamne mellomrom til møte i AU der representantar har meldt forfall.



### *Formell bakgrunn for vurdering av saka*

Oppnemning av vararepresentantar til arbeidsutvalet er ikkje særskild regulert i vedtektene for verneområdestyret dagsett 1.1.2020. Det er difor opp til verneområdestyret sjølv å vurdere dette.

Forvaltar har vore i kontakt med Miljødirektoratet v/Olav Nord-Varhaug. Følgjande attendemelding er gjeven:

*Det er ingen faste reglar for korleis ein skal velja vara til AU. Det er opp til styret å velja AU og derfor og opp til dei å velja vara. Eg vil tru det mest praktiske vil vera at nokre av dei andre faste representantane i styret er var for dei som sit i AU, men det er opp til styret. Det er og opp til styret om ein skal ha personlege varamedlemmer for dei faste eller om ein skal ha ei varaliste i rekkefølge der nr ein på lista trer inn uavh av kven som er borte.*

Dagens arbeidsutval vart oppnemnd av verneområdestyret i møte 23.1.2020 og med representantar lista opp nedanfor. Arbeidsutvalet har høvesvis 8 – 10 møte i året. I all hovudsak som teams-møte.

Jonny Liland (Sirdal kommune)  
Inger Lise Stulien (Åseral kommune)  
Steinar Kyrvestad (Valle kommune)  
Gerd Helene Bø (Suldal kommune)  
Bjørn Laugaland (Hjelmeland kommune)

### **Vurdering**

Forvaltar ser det som ein fordel at arbeidsutvalet jamt over er fulltalige i møte. Med oppnemning av vararepresentantar til arbeidsutvalet står ein betre rusta her. Som verneområdestyret er kjent med er ein av representantane i arbeidsutvalet sjukemeldt. Signala er at vedkomande kjem attende over sommaren. Inntil vidare er det ein fordel om det er ein vararepresentant for vedkomande.

Om verneområdestyrte kjem til at det skal veljast vararepresentantar ligg val av desse fullt og heilt til verneområdestyret. Saka vert difor lagt fram utan innstilling av representantar. I det følgjande er det likevel teken med nokre synspunkt sett frå forvaltningssekretariatet si side.

Vararepresentant bør vera av dei som er fast representert i verneområdestyret. Venteleg er det desse som følgjer forvaltninga tettast gjennom si deltaking på styremøta.

I verneområdestyret er det oppnemnd ein personleg vararepresentant frå kvar kommune og fylkeskommune. Til arbeidsutvalet bør det i staden vurderast å velje to faste representantar (første og andre vara) for å sikre betre kontinuitet.

I val av vararepresentantar til arbeidsutvalet bør det vektast at representantane har ei god geografisk spreining slik at ulike område har ei stemme inn i arbeidsutvalet.

Fylkeskommunane har to representantar i verneområdestyret men er i inneverande perioden ikkje representert i arbeidsutvalet. Verneområdestyret bør difor vurdere om fylkeskommunane bør ha ein vararepresentant i arbeidsutvalet.



## Konklusjon

Det vert oppnemnd vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret for SVR.  
Det bør veljast to faste vararepresentantar til arbeidsutvalet i verneområdestyret.  
Verneområdestyret oppnemner sjølv vararepresentantane.



**Verneområdestyret**  
**Setesdal Vesthei,**  
**Ryfylkeheiane og**  
**Frafjordheiane**

Postadresse  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

Besøksadresse  
Kommunehuset, 4440  
Tonstad

Kontakt  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47 38 17 62 03  
fmavgso@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/729-0

Saksbehandler: Guro Sødergren

Dato: 09.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	28/22	20.06.2022

### **Klage/ending av søknad angående utviding av bygningsmasse ved Skjerlevatn, gnr/bnr 102/108, i Hægebostad kommune**

#### **Vedlegg:**

- 1 Hægebostad - Skjerlevatn - 102/108 - kommentarer til vedtak - utviding av bygningsmasse med nytt anneks**

#### **Forvalters innstilling**

I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane kap. IV pkt.1.1 avslår verneområdestyret for SVR søknaden fra Jone Haugland om å bygge et tilbygg til et skjul ved Skjerlevatn i Hægebostad kommune.

Verneområdestyret legger vekt på at søker fra før har to driftshytter på eiendommen. Tiltaket innebærer ei bruksendring fra uthus, til kombinert bruk til opphold, overnatting og vedskjul. Verneområdestyret viser her til forvaltningsplanen kap. 2.3.4 om at det ikke er anledning til bruksendring av uthus. En tillatelse som omsøkt vil ha stor presedensvirkning ved at enkeltstående uthus tillates omgjort til opphold og overnatting, og i praksis en rekke nye driftshytter i verneområdet. Ei slik utvikling vil påvirke verneverdiene nevneverdig og det er derfor ikke anledning til å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

#### **Saksopplysninger**

##### Kort sakshistorikk:

Verneområdestyret for SVR avslå søknad om utvidelse av bygningsmasse (bygging av nytt anneks) datert den 2 .mai 2022.

Vedtak fra møte 2.mai 2022:

I henhold til naturmangfoldloven § 48 avslår arbeidsutvalget i verneområdestyret for SVR søknaden om bygging av anneks til ei jakthytte ved Skjerlevatn. I henhold til forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap. IV pkt. 1.1, er det forbud mot oppføring av nye bygninger i verneområdet. Arbeidsutvalget legger vekt på at søker fra før har to driftshytter på eiendommen. Arbeidsutvalget ønsker ikke å åpne for en praksis der utvidelse av eksisterende driftshytter skjer gjennom bygging av separate bygg med standard tilnærma ei ny driftshytte. En tillatelse til tiltaket slik det er søkt om vil ha stor presedensvirkning og vil på sikt kunne medføre en rekke nye driftshusvære i verneområdene. En slik utvikling vil være i strid med verneformålet og det er derfor ikke grunnlag for å gi dispensasjon etter §48 i naturmangfoldloven, første ledd.

Tiltakshaver, Jone Haugland, sendte inn klage/ ny søknad mottatt den 9 mai 2022.

### Bakgrunn for klage/ending av søknad

Det blir understreket i søknaden at det ikke er en direkte klage, men et forsøk å imøtekomme punkter fra vedtaket som ble fattet av verneområdestyret 2 mai. 2022.

Det ble søkt om å bygge et anneks med innvendig areal på 12 kvm. Formålet med å utvide arealet er å få plass til et helt jaktlag for elg slik at det er mulig å få ut elgen uten å bruke helikopter.

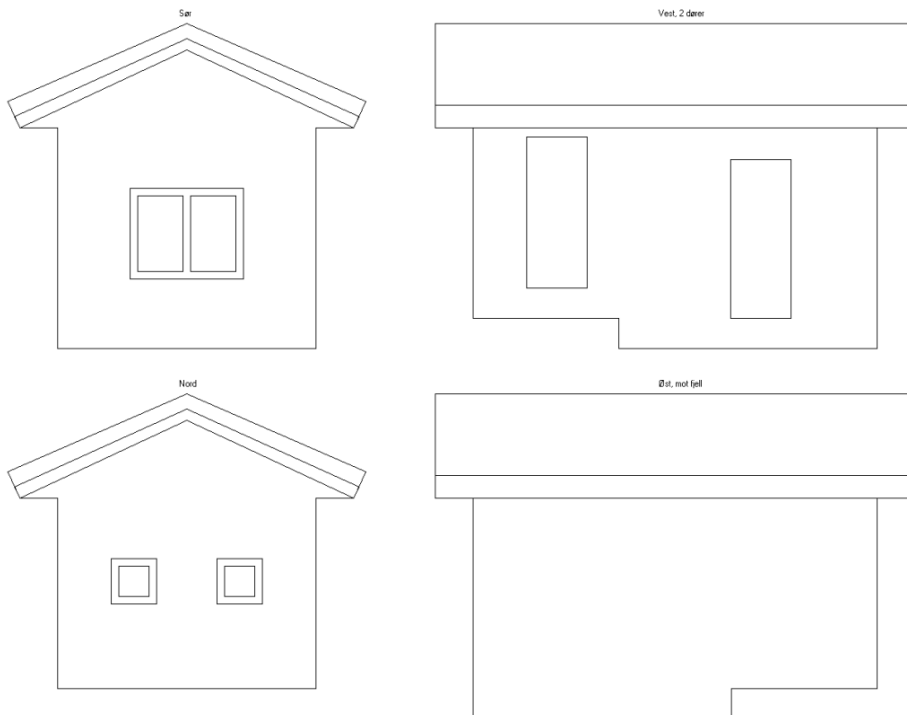
Tiltakshaver fikk avslag på å bygge et ekstra bygg og søker derfor nå om å få omgjøre dagens skjul på 5 kvm til et kombibyg ( skjul og soverom). Med ekstra soverom på 3x3 meter innvendig areal blir totalt utvendig arela 19 kvm for hele dette kombibygget. Det er 3 kvm mindre enn opprinnelig søknad. Kravet om at utviding skal skje gjennom utviding av eksisterende bygninger vil ifølge søker være oppfylt. Da vil det ikke bli noe ekstrabygg. Terrenget der hovedbygget (jaktbua) er plassert gjør det ikke mulig å få til å bygge uten å rive det helt å bygge nytt.





Blå prikk viser hvor Skjerlevatn og jakthytta ligger i Hægebostad kommune.

Skisse av nytt kombibygg



Skisse med dører og vinduer. Terrenget skråner, derfor er sørsiden tegnet høyere enn nordsiden.

Skisse av kombibygg.



*Flyfoto viser uthuset som det omsøkes å bygge ut er markert med gult.*

#### Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde av 28.4.00.
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.
- Naturmangfoldloven.

#### Hjemmelsgrunnlag

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000.

Formålet med vernet går frem av kapittel III i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiene landskapsvernområde:

- “1. Å ta vare på et sammenhengende, særpreget og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområder med et særpreget plante- og dyreliv, stølsområder, beitelandskap og kulturminner.
2. Å ta vare på et sammenhengende fjellområde som leveområde for den sørligste villreinstammen i Europa. “

Verneforskriftens kapittel IV punkt 1.1 forbyr inngrep som “*vesentlig kan endre landskapets art eller karakter*”. Forskriftens opplisting under punkt 1.1 setter et generelt forbud mot nye bygninger.

I verneforskriften kapitel IV punkt 1.3 c kan forvaltningsmyndigheten på nærmere vilkår gi dispensasjon til mindre tilbygg til eksisterende bygninger.



## *Naturmangfoldloven*

Etter § 7 i naturmangfoldloven skal de miljørettslige prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Forvaltningsmyndigheten må vurdere søknaden etter disse prinsippene ved alle tiltak som vedrører naturmangfoldet, og disse vurderingene skal fremgå av beslutningen.

Naturmangfoldloven § 48, dispensasjon når det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig:

Det er to vilkår for dispensasjon etter denne bestemmelsen og begge vilkårene må være utfylt for at dispensasjon kan gis:

- 1) Tiltaket kan ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, og
- 2) Tiltaket må ikke stride mot vernevedtakets formål.

## *Forvaltningsplan*

Nye bygninger og større utvidelser av eksisterende bygninger vil kunne være et trussel mot verneverdiene og i strid med verneformålet. En forutsetning for dispensasjon er derfor at det kan dokumenteres et konkret behov og at tiltaket kan gjennomføres uten nevneverdig negativ effekt på verneverdiene og at tiltaket ikke er i strid med verneformålet. Når det gjelder begrepet « konkret behov » vil det i sammenheng med nybygg bety en grundig dokumentasjon av at søker har næringsvirksomhet i området og at det er konkrete årsaker til at tiltaket er helt nødvendig for virksomheten.

Selv om forvaltningsplanen har en øvre arealgrense for de fleste type bygg, er det på ingen måte automatikk i at det blir gitt dispensasjon til å bygge opp mot denne arealgrensa. I hver søknad vil det bli gjort en vurdering av de dokumenterte behovene og innvirkning tiltaket vil ha på verneverdiene og verneformål.

I forvaltningsplanen er det listet opp generelle retningslinjer for byggesaker. Her er det blant annet nevnt at det er ikke mulighet til bruksendring av uthus, ,utløer, naust og lignende (jf. plan og bygningsloven).

Tallet på bygninger i verneområde skal holdes på et nivå som ikke er i strid med verneverdier og verneformål. Inngrep i nye området skal unngås, og ved behov for å øke bygningsmasse skal dette skje gjennom utvidelse av eksisterende bygninger.

Styret for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har forvaltningsmyndighet for Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde.

## **Vurdering**

Forvalter behandler saken som en ny søknad og ikke klage. Forvalter har behandlet saken etter § 48 i naturmangfoldloven. Saken kan ikke behandles etter verneforskriften kapittel IV punkt 1.3. c da tilbygget i denne saken er tre ganger så stort som selve skjuleet.

Årsaken til at første søknad ble avslått var at det da ble søkt om å bygge et frittstående bygg (anneks) for å utvide bygningsmassen. Forvaltningsmyndigheten ønsker ikke å åpne for en praksis der utvidelse av bygningsmasse skjer gjennom bygging av separate bygg med standard tilnærmet en ny driftehytte. En slik tillatelse ville fått en stor presedensvirkning.

Med bakgrunn i første behandling da det ble presisert at utvidelser skal skje gjennom eksisterende bygninger har tiltakshaver nå endret søknaden til å gjelde utvidelse av et skjul. Skjulet ligger noen meter fra jakthytta som han nå søker om å utvide til et kombibygget med BYA på 19 kvm.

Saken innebærer en vanskelig avveining. En utviding av hovedhytta til inntil 50 m<sup>2</sup> BYA ville vært en relativt kurant sak, og det er vanskelig å se den praktiske forskjellen om en slik utvidelse i stedet skjer på uthuset. Forvalter mener det likevel må legges avgjørende vekt på at et forbud mot bruksendring er særlig vektlagt i forvaltningsplanen kap. 2.3.4. I verneområdet finns det 350 bygninger der flere har uthus, det kan forventes tilsvarende søknader om en åpnet opp for en slik bruksendring. I praksis vil en da kunne få en rekke nye driftshusvære i verneområdet. Ei slik utvikling vil påvirke verneverdiene nevneverdig og det er derfor ikke anledning til å gi dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48.

Området hvor jakthytta ligger plassert, må karakteriseres som randområde for villreinen, men er fortsatt innenfor nasjonalt villreinområde. Det er senest våren 2022 sikre observasjoner av en flokk villrein på nærmere 30 dyr nord i Hægebostad kommune. Spesielt bukker kan finne på å bruke området til vinterbeite, særlig dersom de mer «sentrale» områdene er nediset. Det er mange år siden sist det var sett villrein i Hægebostad. Observasjonene fra våren 2022 viser imidlertid at villreinen kan ta i bruk området på nytt. Etter søk i Naturbase for sensitive arter er det registrert forekomster av rødlistet rovfugl nord i Hægebostad, -men lokaltietene er i god avstand fra Skjerlevatnet hvor jakthytta ligger. Forvalter kan ikke finne registrerte sårbare kulturminner. Kunnskapsgrunnlaget §8 vurderes ut fra forannevnte, som godt, og det blir derfor lagt mindre vekt på føre var-prinsippet.

Økosystemtilnærming og samlet belastning, jf. § 10: Eiendommen har i dag tre bygninger, ei jaktbu med skjul nord for Skjerlevatn. Og ei lita bu, «gamle hytta», som ligger i Vestvassdalen. Det er blitt gitt flere dispensasjoner til bruk av helikopter i forbindelse med frakt av felt vilt og transport av proviant, utstyr, material o.l til jakthytta ved Skjerlevatn. Videre sør i kommunen her det blitt gitt flere dispensasjoner til bruk av snøskuter/helikopter til hytter.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11:  
Det blir ikke gjort noen vurderinger etter denne bestemmelsen, da forvalters innstilling er avslag

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12;  
Det blir ikke gjort noen vurderinger etter denne paragrafen da forvalters innstilling er avslag.



## Konklusjon

Det blir vektlagt i avslaget at søker har to drifthusvære på eiendommen fra før. En tillatelse som omsøkt vil ha stor presedensvirkning ved at enkeltstående uthus tillates omgjort til opphold og overnatting, og i praksis en rekke nye driftshytter i verneområdet. Vilkår i naturmangfoldloven § 48 utfylles ikke og det kan derfor ikke gis tillatelse til søknaden.

Til: Forvaltningssekretariatet for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane (SVR)

Fra: Jone Haugland, Kolhaug 8, 4340 BRYNE – eier av Vestvassdalen gnr. 102 bnr. 108.

**Klage på sak 2022/729-0 432.2 angående utviding av bygningsmasse ved Skjerlevatn i Hægebostad.**

Dette er ikke en direkte klage, men et forsøk på å imøtekomme punkter fra vedtaket. Klagen trenger derfor ikke å videresendes til Miljødirektoratet.

Det ble søkt om å bygge et anneks med innvendig areal på 12 kvadratmeter. Nåværende jaktbu og skjul er 30 kvadratmeter og oppført i 2007/2008. 30 kvadratmeter var maksimal størrelse den gang. Senere har maksimal størrelse blitt økt. Formålet med utvidingen er å få plass til et helt jaktlag for elg samt være så mange mann at elgen kan bæres ut i stedet for å bruke helikopter. Bruk av helikopter er verken billig eller miljøvennlig. Området er bratt og kupert. Mellom 6 og 10 km å bære elgen.

Den viktigste grunnen til avslaget var at jeg ønsket å realisere utvidelsen som ett ekstra bygg. Terrenget er slik at det er vanskelig å utvide hovedbygget uten å rive det. I stedet kan jeg realisere utvidelsen ved å omgjøre dagens skjul på 5 kvadratmeter til et kombibygget (skjul og soverom). Da blir det ikke noe ekstra bygg. Med ekstra soverom på 3 \* 3 meter innvendig areal blir totalt utvendig areal 19 kvadratmeter for hele dette kombibygget. Det er 3 kvadratmeter mindre enn opprinnelig søknad. Kravet om at utviding skal skje gjennom utviding av eksisterende bygninger anses dermed som oppfylt.

Det ble i avslaget vist til presedens og faren for mange liknende søknader. Da maksimalt areal ble utvidet ble det sagt at de fleste eksisterende hytter var gamle og allerede var større enn nytt maksimalt areal. Det ble dermed sagt at maksimalt areal kunne utvides da antall søknader kom til å bli få. Det gjelder nok fortsatt. Det har vel heller ikke kommet mange andre søknader.

Ifm. arbeidet med forvaltningsplanen ble det sagt at utvidelse for å få plass til helt jaktlag var et godt argument. Her blir det i tillegg utvidelse for å redusere bruken av helikopter. Jakten blir forhåpentligvis ferdig fortere når flere mann er med. Dette reduserer antall dager med forstyrrelser.

Lokasjonen er bare 1 km fra verneområdegrensen. Plassering samt skisse av bygg på neste side.

Oppsummering: Ønsker å utvide for å få plass til et helt jaktlag samt å ha sengeplasser nok til at felt elg lettere kan bæres ut. Helikopter til frakt av elg er dyrt og ikke alltid mulig å få tak i. Med nok sengeplasser kan bruken av helikopter reduseres til et minimum.

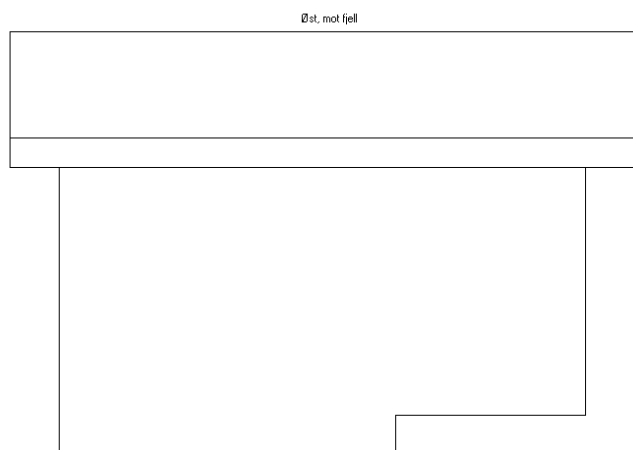
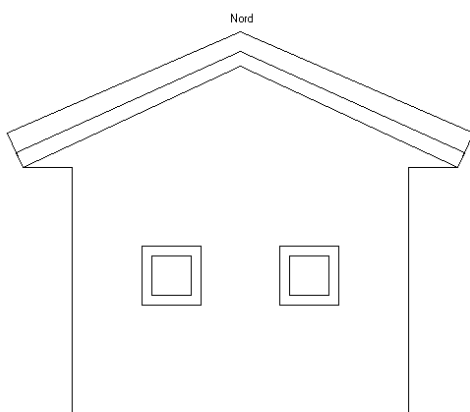
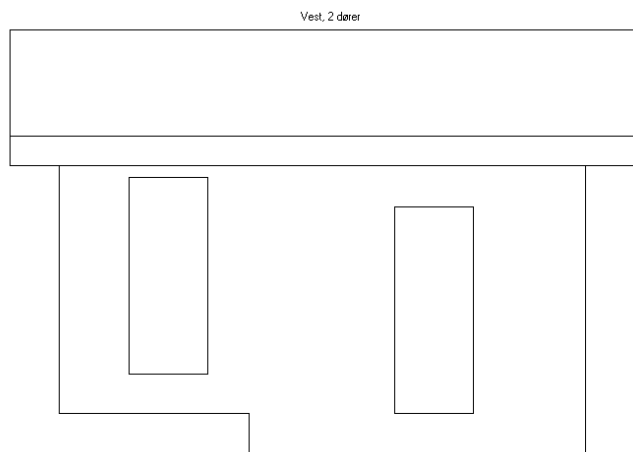
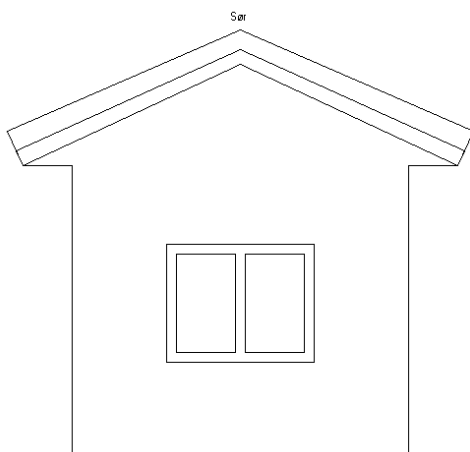
Jone Haugland

## Plassering.

Plassering av kombibbygg (rød ramme med dagens skjul øverst) i forhold til jaktbu (midten nede).



## Skisse av nytt kombibbygg



Skisse med dører og vinduer. Terrenget skråner, derfor er sørsiden tegnet høyere enn nordsiden.



**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

**Postadresse**  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

**Besøksadresse**  
Setesdalsmuseet Rysstad,  
Setesdalsvegen 3273, 4748  
Rysstad

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47  
finavjth@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/4860-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 24.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	29/22	20.06.2022

### **Søknad om utviding av gjetarhytte Skarvebu og søknad om landingsløyve for helikopter. Gnr. 5, bnr. 9 Pytten. Bygland kommune.**

Vedlegg:

- 1 Bygland - 59 - søknad om utviding av hytta Skarvebu
- 2 Vedr. tilbygg Skarvebu

#### **Forvalters innstilling**

Med heimel i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde* kap. 4 pkt. 1.3 bokstav c, får Jan Ove Pytten Flodquist løyve til å føre opp eit tilbygg på inntil 27,7 m<sup>2</sup> BYA på eksisterande gjetarhytte Skarvebu, gnr. 5, bnr. 9 i Bygland kommune. Storleiken på gjetarhytta vil etter dette bli 57,7 m<sup>2</sup> BYA.

Løyvet vert gjeven med følgjande vilkår:

- På yttervegg skal det nyttast ståande kledning og med fargebruk som på eksisterande gjetarhytte. Taktekke skal vera med shingel tilsvarande som på eksisterande del av bygningen.
- Maksimalt tillate mønehøgde på tilbygget er 4,5 meter målt frå gjennomsnittleg terrenghøgde.
- Til fundament skal det nyttast naturstein eller støypte pålar. Høgda på fundamenta skal vera maksimalt 50 cm. Planering av byggetomta er ikkje tillate.
- Alt av bygningsavfall skal transporterast ut av verneområdet og leverast på godkjend mottak.
- Byggeløyvet gjeld til 20.6.2025. Forvaltningssekretariatet skal ha melding straks byggearbeidet er ferdig. I meldinga skal det leggest ved bilete av ferdig tiltak.

Tiltakshavar er ansvarleg for å hente inn naudsynt byggeløyve frå Bygland kommune.

Verneområdestyret legg vekt på at sauehald er ein viktig del av inntektsgrunnlaget på garden og der behovet for utviding av gjetarhytta er godt dokumentert. Vidare er garden Pytten gjeven ei særstilling i forvaltningsplanen med vekt på sikring av vidare drift. Eit tilbygg på eksisterande gjetarhytte vil ha liten negativ påverknad på landskapet. Storleiken på tilbygget vurderast som rimeleg i høve til tilsvarande saker.

Med heimel i kapittel IV pkt. 5.4.c i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde* får Jan Ove Pytten Flodquist løyve til landing med helikopter til frakt av materialar og utstyr til Skarvebu gnr. 5, bnr. 9 i Bygland kommune. Løyvet gjeld for inntil fem landingar i perioden 1.8.2022 – 31.10.2022 og er knytt til byggeløyvet gjeven ovanfor. Utgangspunktet for flyginga er båtopptrekket i Langevatn på Ljosland. Godkjend flygerute og landingspunkt er teikna inn på kartet i vedtaket.

Vilkår:

- Flyginga mellom landingspunkta skal skje etter kortaste rute
- For å redusere forstyrring av bufe, vilt og fotturistar, skal helikopteret ikkje flyge lågare enn 300 m over bakken mellom landingspunkta
- Om det blir observert villrein innanfor ein avstand på 400 m. frå landingspunktet skal landing utsettast til faren for forstyrring er over.



For landing med helikopter vil det i mange høve også vera naudsynt med løyve etter *Lov om motorferdsel i utmark*. Søknad om dette må sendast kommunen.

Etter § 10 i *Lov om motorferdsel i utmark* kan grunneigar nekte landing på sin eigedom. Om innehavar av løyvet skal lande på andre sin eigedom oppmodar verneområdestyret om at det vert henta inn samtykke frå aktuelle grunneigarar.

## Saksopplysninger

Jan Ove Pytten Flodquist har søkt om å utvide eksisterende gjetarhytte liggjande mellom Steigilsvatn og Storolavsvatn, gnr. 5, bnr. 9 Pytten i Bygland kommune. Hytta vart bygd i 1974 og har ein storleik på 30 m<sup>2</sup> BYA. I tillegg utedo og uthus på 1,5 m<sup>2</sup> BYA og 12 m<sup>2</sup> BYA. Til saman 43,5 m<sup>2</sup> BYA. Uthuset vert også nytta til hundane. Det vert søkt om eit tilbygg på 27,7 m<sup>2</sup> BYA, fordelt på nytt soverom, nytt kjøkken og utviding av gang. Total bygningsmasse vert med dette 71,2 m<sup>2</sup> BYA.

Eigar har 300 vinterfora sau. Eigedomen Pytten er på om lag 41 000 dekar og der hytta ligg sentralt i beiteområde. Eigedomen inngår i Pytten/Kile beitelag der til saman 6 bruk har om lag 1 000 sau på beite i desse områda. Under sankinga på hausten er det ofte 9 personar som overnattar i hytta og såleis liten plass. Det er også vanskeleg å få tørka kleda når det er så mange personar samla. Søkar skriv at det er trong for fleire personar til sanking men at det ikkje er plass til det slik hytta er no.

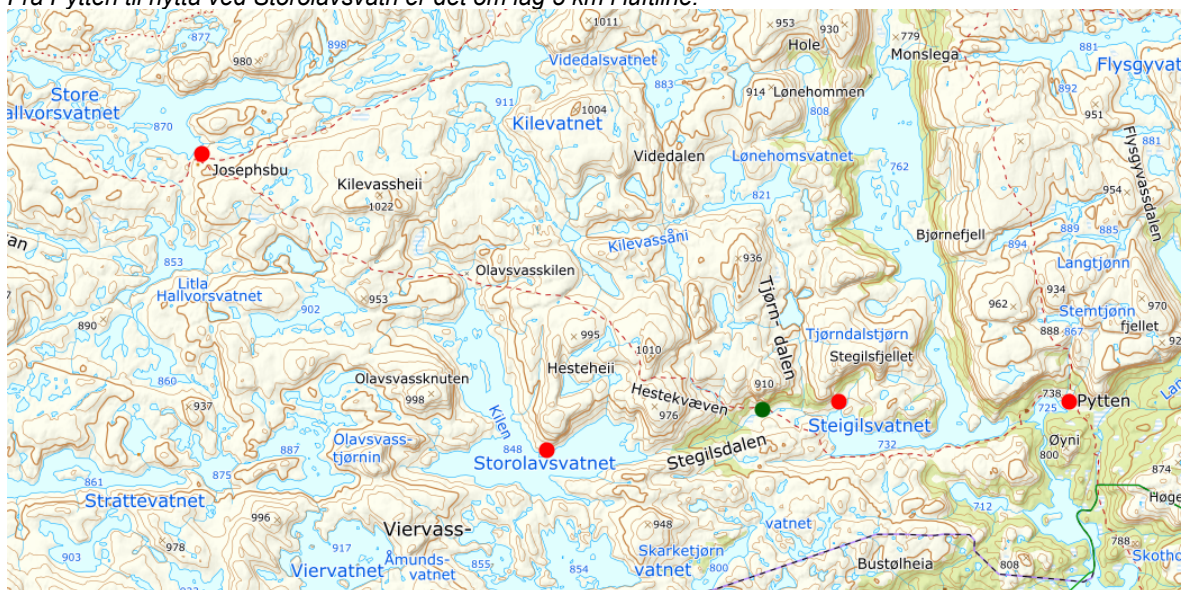
I tillegg til nemnde Skarvebu og husa i Pytten, har eigar tre andre driftshusvære på eigedomen: Stikilsøygard (leigd ut i samband med rypejakt), Olavshovd (leigd ut heile året), og hytta ved Halvorsvatn (leigd vekk om hausten i samband med jakt). Sjå plassering i kart nedanfor.

Etter planen skal tilbygget førast opp hausten 2022. Material og utstyr skal flygast inn med helikopter og søknad om dette vert handsama i same saka. Det er søkt om inntil 5 landingar og med flyging frå Ljosland i Åseral. Strekinga går fram av kartet i vedtaket.

Søknad ligg som vedlegg 1 og 2 i saka. Sjå også kart og bilete nedanfor.

Forvaltar har drøfta saka med sakshandsamar i Bygland kommune. For bygningar i tråd med LNF-føremålet i kommuneplanen er det ikkje særskilde bestemningar om storleik. Dokumentert behov vil her vera avgjerande.

*Kart: Skarvebu merka med grønt punkt. Dei andre husværa er merka med raude punkt.  
Frå Pytten til hytta ved Storolavsvatn er det om lag 5 km i luftline.*







*Eksisterende gjetar og utedo.*

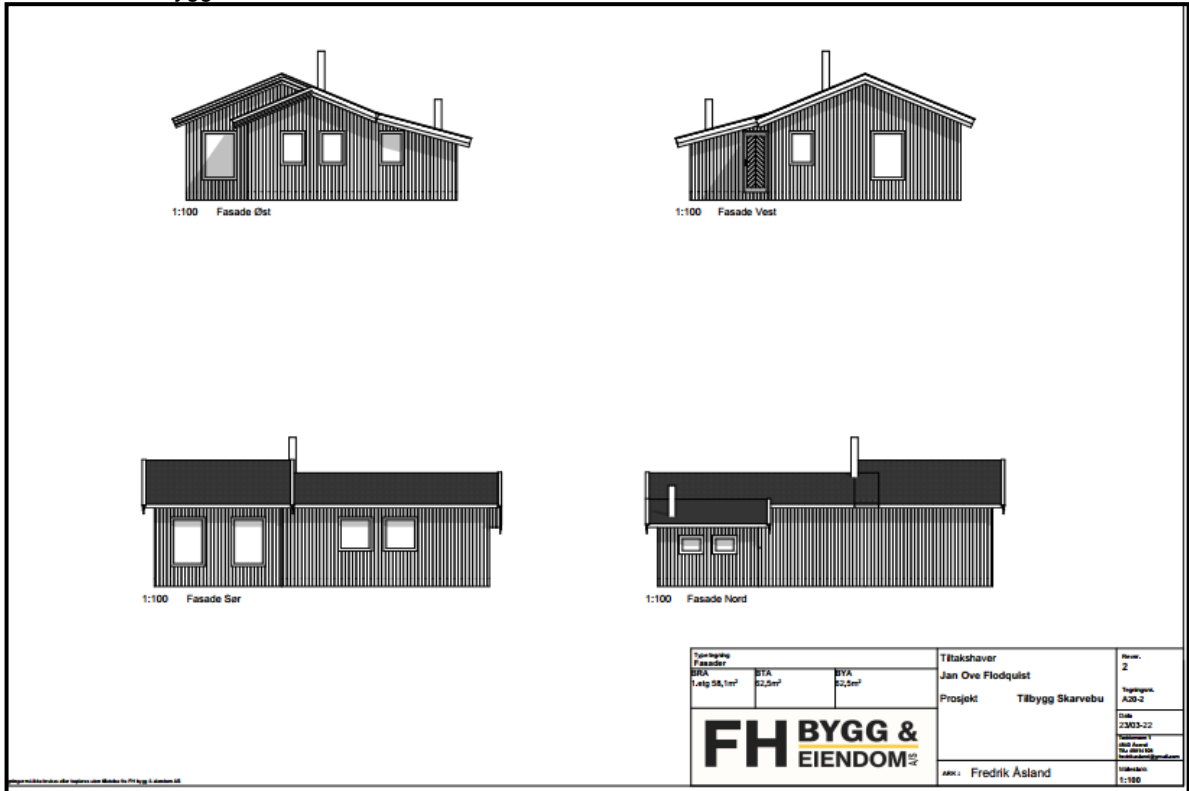


*Eksisterende uthus:*

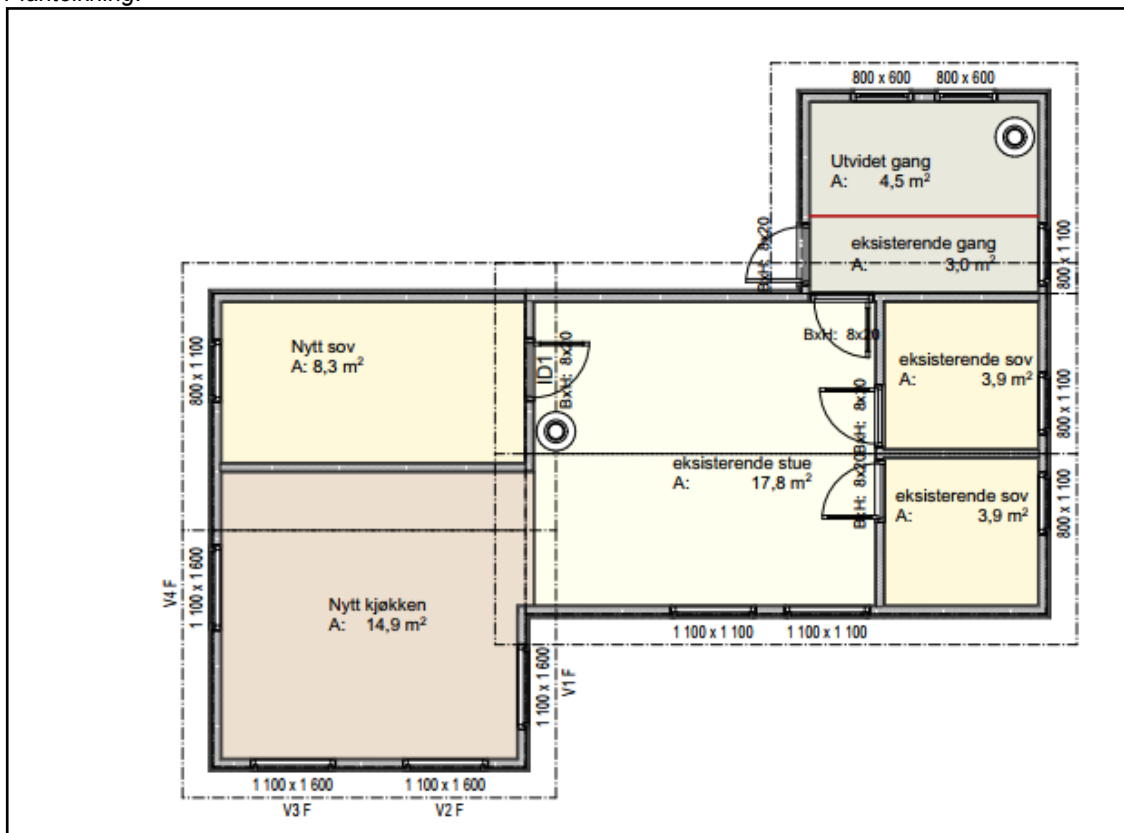




Fasade med tilbygg:



Planteikning:



*Formell bakgrunn for vurdering og vedtak*

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.04.2000
- Naturmangfaldlova.
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frarfjordheiane frå 2015

*Heimelsgrunnlag*

Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vart verna ved Kronprinsregentens resolusjon av 28. april 2000. Føremålet med vernet er etter kapittel III i Føreskrift om vern av Setesdal Vesthei- Ryfylkeheiane landskapsvernområde:

- Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
- Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa

Etter verneforskrifta kap. 4 pkt. 1.1 er oppføring av bygningar, anlegg og faste innretningar forbode. Etter verneforskrifta kap. 4 pkt. 1.3 bokstav b, kan forvaltningsstyresmakta gi løyve til mindre tilbygg til eksisterande bygningar. Ein føresetnad er då at det ikkje strir mot verneføremålet.

Landing med helikopter i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde vert regulert av verneforskrifta kapittel 4 pkt. 5.1. bokstav c, kor det heiter at start og landing med motordrevne luftfarty er forbode. Etter kap. 4 pkt. 5.4. bokstav c kan det gjevast landingsløyve til frakt av materialar til hytter, klopper, brensel, utstyr og proviant til hytter og buer.

#### *Føringar i forvaltningsplanen vedk. utviding av gjetarhytter*

Av forvaltningsplanen kap. 2.3.4 går det fram at det kan gjevast løyve til utviding av eksisterande bygningar opptil ein storleik på 50 m<sup>2</sup> BYA. Det kan gjevast løyve til auka areal utover dette om særlege behov er dokumentert. Føresetnadane for å kunne gi løyve er at tiltaket ikkje strir mot verneføremålet og ikkje er eit trugsmål mot verneverdiane.

#### *Tidlegare saker som har relevans for saka.*

På Fossekuden i Valle fekk Jæren Smalelag løyve til å utvide bygningsmassen frå 50 m<sup>2</sup> BYA til totalt 70 m<sup>2</sup> BYA. Det vart opphavelag søkt om utviding til totalt 85 m<sup>2</sup> BYA. Til gjetarhytte høyrer det også til eit eksisterande uthus på om lag 12 m<sup>2</sup> BYA og hundehus på om lag 5 m<sup>2</sup> BYA. Dette kjem i tillegg til dei nemnde 70 m<sup>2</sup> BYA. Gjetarhytta ved på Fossekuden er hovudbasen for Jæren smalelag sin verksemd i denne delen av heia med om lag 7500 sau i området. På det meste nyttar kring 20 personar hytta samstundes. Ved handsaming etter plan- og bygningslova ga Valle kommune seinare avslag på søknaden. I vedtaket vart det syn til at det i heiplanen er sett ei øvre grense på 50 m<sup>2</sup> BRA.

Ved Dalan i Åseral kommune fekk Kyrkjebygd driftehei løyve til å sette opp ei gjetarhytte på 71 m<sup>2</sup> BYA samt uthus på 18,3 m<sup>2</sup> BYA. Uthuset var til kombinert bruk med driftshytte rett ved. Som vilkår i saka var det sett at eksisterande driftshusvære på plassen skulle rivast. Beitelaget her har om lag 1600 sau i området og opp til 25 brukarar av gjetarhytta samstundes

I møte i arbeidsutvalet 2.5.2022, sak 25/22, utsette arbeidsutvalet handsaming av søknad frå Stavanger turistforening om utviding og fasadeendring av uthus på turisthytta Melands – Grønehei i Vormedalsheia landskapsvernområde. Utviding gjaldt eit tilbygg på 19 m<sup>2</sup> BYA slik at bygningen fekk eit samla areal på 55 m<sup>2</sup> BYA. Saka vart utsett til verneområdestyret har hatt ein gjennomgang av samla belastning for verneområda. I nemnde sak var det i innstillinga frå forvaltar synt til nemnde gjennomgang av samla belastning og at nye søknadar om utvidingar av turistforeiningane sine anlegg ikkje ville bli handsama før verneområdestyret har slutført ein slik gjennomgang. Med bakgrunn i nemnde tilhøve legg forvaltar til grunn at utsetting av handsaminga av saker om utviding av eksisterande bygningar, førebels er avgrensa til turistforeininga sine anlegg.

## **Vurdering**

### *Naturmangfaldlova (NML)*

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentleg myndigheit. Forvaltingsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

### *Kunnskapsgrunnlaget (§8)*

Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase ([www.naturbase.no](http://www.naturbase.no)), samt frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt. Ein har og nytta kartlegging gjennomført av Norsk Villreinsenter (NVS-rapport 6/210). Opplysningar om kulturminne er henta frå riksantikvaren sin database *kulturminnesøk*.

Områda kring Skarvebu vert jamleg nytta av villreinen og særleg gjennom vinteren. I sommarhalvåret er det i første rekke mindre bukkeflokkar som har tilhald i desse områda.

Dei seinare 3-4 åra har det vore ein tendens til at villreinen i aukande grad nyttar desse områda.

Når det gjeld andre artar er det ikkje registrert informasjon om prioriterte artar, truga eller nær truga artar jfr. «Norsk rødliste». Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, truga eller nær truga naturtypar i aktuelle området.

I kulturminnebasen er plassen nemnd som Skavrøylega. Her var det ei driftlege frå 1840-åra til 1904 nytta i samband med leigegjeting. God heller under steinblokk 50 meter vest for eksisterande hytte og med tuft etter løe på sletta nedanfor. Det skal og vera ei tuft etter ei hytta på baksida eksisterande hytte. Det vart slått gras i området i fyste halvdel av 1900-talet. Forbi Skarvebu går den gamle ferdselsvegen (ridevegen) mellom Pytten og Kvinen

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. § 9 («Føre var prinsippet») vert difor tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

*Økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10 i NML).*

Skarvebu ligg i eit område utan større tekniske inngrep. Den ligg i eit dalføre mellom Stegilsvatn og Storolavsvatn, og med Stegilshei som stig bratt opp i bakkant nord for hytta. Plassering og storleiken på tilbygget tilseier at det vert lite synleg i landskapet.

Turistforeininga si merka sommar- og vinterløype Ljosland – Josephsbu går gjennom dalføret. Tal overnattingar på Josephsbu har dei siste åra ligge på om lag 400. Gjennom året er det ein god del ferdsel i løypenettet. Dette gjeld særleg på seinvinteren med utfart både frå Kvinen på Sirdalsida og Ljosland. Ferdsla både i og utanfor løypenett har vore stigane dei seinare åra i takt med aukande hytteutbygging i Åseral og Sirdal.

Det er ein del motorisert ferdsel i området knytt til transport til Josephsbu, stikking av vinterløyper og transport til driftshusvære. I 2021 var det omfattande helikoptertransport strekninga Ljosland – Gaukhei samband med eit støre vedlikehaldsarbeid på Gaukhei turisthytte. Det vert mykje helikoptertrafikk på same strekninga i år i samband med bygging av nye båthus ved Gaukhei.

Bruken av gjetarhytta er avgrensa til bruk under sauesankinga. I tillegg eit fåtal gonger av eigar i samband med jakt. Eit tilbygg gir noko auka kapasitet og fasilitetar på gjetarhytta, men bruken vil i all hovudsak framleis vera avgrensa til sauesankinga.

*Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar (§ 11 i NML) og Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar (§ 12 i NML)*

Tiltakshavar er ansvarleg for at tiltaket vert gjennomført på ei miljømessig god måte. Det bør stillast vilkår for utforming og materialbruk. Frakt av materialar og utstyr med helikopter vurderast å vera eit godt alternativ til meir omfattande frakt med snøskuter. Det vil også kunne skje ei tid på året då fugl og vilt er mindre sårbar for forstyrring.

#### *Vurdering knytt til storleik og behov.*

Behovet for utviding er godt dokumentert av søkar og forvaltar ser det som viktig å legge til rette for utnytting av beiteressursane i heia. Søkar driv ei aktiv landbruksdrift der sauehald er ein vesentleg del av driftsgrunnlaget. Garden Pytten er særskild nemnd i forvaltningsplanen og med vekt på sikring av vidare drift av fjellgarden.

Søkar har til saman 5 driftshusvære på eigedomen inkludert husværa i Pytten. Såleis skulle behovet for husvære under sauesankinga vera godt dekkja. På den annan side har forvaltar forståing for at det er praktisk å samlast på ei hytte, og at inntekta frå utleige av tre av dei andre husværa er ein viktig del av inntektsgrunnlaget på garden. Skarvebu ligg også praktisk til i høve til organisering av sankinga.

Isolert sett vurderast til bygget å ha liten påverknad på verneverdiane. Samstundes er det viktig at ein også vurderer summen av små og store tiltak i verneområdet over tid. Sidan 2011 er det til saman godkjend snaue 1700 m<sup>2</sup> ny bygningsmasse til saman i alle verneområde verneområdestyret har forvaltningsansvaret for. Det er difor vesentleg at ei i enkeltsaker er medviten på den samla belastning og påverknad over tid.

Etter forvaltningsplanen kan det tillatast utviding til inntil 50 m<sup>2</sup> BYA. Det kan tillatast auka areal om særlege behov er dokumentert. For fritidshytter skal eventuelle uthus inngå i maksimalt tillate BYA. For driftshusvære knytt til landbruksdrift kan storleiken på uthus kome i tillegg.

Skarvebu er eit driftshusvære knytt til garden Pytten, men bruken er i all hovudsak knytt til opphald under sauesankinga. Ved vurdering av storleik på tilbygget er det difor naturleg å samanlikne med kva som vart tillate i nemnde saker på Fossknuden og Dalan.

På Fossekuden vart hovudbygningen tillate med maksimal storleik 70 m<sup>2</sup> BYA, på Dalan vart det tillate maksimalt 71 m<sup>2</sup> BYA på hovudbygning. For baa desse bygningane er det knytt ei større sauedrift, og fleire folk, enn kva tilfellet er på Skarvebu. Når det på Skarvebu no vert søkt om ei utviding av hovudbygning frå 30 m<sup>2</sup> BYA til maksimalt 57,7 m<sup>2</sup> BYA synast dette rimeleg i høve til behovet, storleiken på drifta samt tidlegare praksis. Dette også gjeldande om ein reknar inn storleiken på total bygningsmasse på dei tre plassane.

I saka på Fossekuden var det ein diskusjon om korleis ei utviding står seg i høve til heieplanen sine føringar om utviding til maks. 50 m<sup>2</sup> BRA (rekna om til BYA vil tal BYA bli høvesvis 53 m<sup>2</sup>). Av heieplanen kap. 2.10.1 går det fram at maksimal storleik gjeld «*støylar og tuffer*». For gjetarhytter er det i Heieplanen ikkje gjeven særskilde føringar om storleik.

#### *Presedensverknad*

Jamfør forvaltningsplanen er det registrert 90 landbruksbygg i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde. Av desse er anslagsvis 10 bygningar i kategorien gjetarhytter. Utan å vite status på alle må ein likevel forvente at det på fleire av desse vil kome søknad om utviding, og der dei tre sakene som er omtala er med å legge føringar for kva som kan tillatast av storleik. Til skilnad frå andre saker er garden Pytten gjeven ei særstilling i forvaltningsplanen og med vekt på sikring av vidare drift.



### **Konklusjon**

Det vert gjeven løyve til tilbygg på Skarvebu slik det er søkt om. Forvaltar legg vekt på at sauehald er ein viktig del av inntektsgrunnlaget på garden og der behovet for utviding av gjetarhytta er godt dokumentert. Vidare er garden Pytten gjeven ei særstilling i forvaltningsplanen og med vekt på sikring av vidare drift. Eit mindre tilbygg på eksisterande gjetarhytte vil ha liten negativ påverknad på landskapet. Storleiken på tilbygget vurderast som rimeleg i høve til tilsvarende saker

**From:** Jan Ove Flodquist[bondennoa@hotmail.com]

**Sent:** 22.05.2022 22:40:59

**To:** Haug, Jørn Trygve[fmavjth@statsforvalteren.no]

**Subject:** Søknad om utviding av hytta Skarvebu

Jan Ove Pytten Flodquist søker om å utvida Skarvebu som ligg gardsnummer 5, bruksnummer 9, Bygland kommune.

Søker om dispensasjon fra verneforskrifta.

Tiltaket gjeld å utvida Skarvebu med eit nytt soverom, nytt kjøkken og utvida gang.

Hytta blei bygd i 1974. Ho er i underkant av 30 kvadrat. Hytta har vore brukt som gjeterhytte.

Det er to soverom med fire senger, der to av sengene er 1.20 meter. Der ligg nå to menn i kvar av desse. Det ligg tre personar på golvet i stova. Me har med andre ord liten plass både til å sova, til opphald og tørking av klede. To må sitja i sofaen når me et middag. Me er veldig lei av å måtta ta på oss våte klede når me skal ut på samling neste dag. Dei fleste av oss sit på pinnestolar sidan det ikkje er plass til anna møblement.

Me hadde trengt fleire folk på samling, men me klarer ikkje å stu inn fleire i hytta slik som ho er nå. Me har fleire damer som ynskjer å vera med, men med butilhøva slik dei er nå, let dette seg ikkje gjera.

Det er eit bygg på 3x4 meter som er til ved og søppel, og til hundane. Det er ein dass på 1.5x1 meter.

Me har om lag 1000 sau i heia, og me har ein lang ytterkant mot vest der me ikkje set ned sau i viktig beiteområde for villreinen. Men me må samla og leita her sidan dyra trekk inn i desse områda. Grunneigar gjer mykje for å ta vare på villreinen, og dette tiltaket vil ikkje ha negative konsekvensar for verneverdien.

Me har tenkte å frakta materiala inn med helikopter. Kor mange turar me treng, veit me ikkje på den nåverande tidspunkt. Om lag 5-6 turar vil me anslå. Flyginga kan me gjera frå vegen ved Langevatn. Det blir altså ikkje så lang flyging. Prosjektet er tenkt påbegynt i august 2022, slik at det er klar til samling.

Påbygget er 27,7 kvadrat.

Bilete frå innsida av hytta blir sendt i eigen e-post.

Dette er veldig viktig å få til for rekrutering og trivsel for me som allereie bruker hytta.

Håpar på eit positivt svar.

Mvh

Jan Ove Pytten Flodquist



**From:** Jan Ove Flodquist[bondennoa@hotmail.com]

**Sent:** 25.05.2022 13:49:17

**To:** Haug, Jørn Trygve[fmavjth@statsforvalteren.no]

**Subject:** Vedr. tilbygg Skarvebu

hei dei gamle bygningan er utvendig mål.bya.

me er 9 mann på samling.det er ikkje plass på gulvet til fler.

jeg har 300 vinterfora sau.

husa i Pytten bruker jeg selv

der er me når me samler på austsia av monn.

stikilsøygard er vekleigd til rypejakt.ligger i vestenden av stigilsvann

skarvebu ligger i stikilsdalen mot olavsvann.denna brukes til saueleiting heile hausten.dene er ikkje vekleigd.

olavshovd hytta m olavsvann er vekleigd heile året

halvorsvann er vekleigd om hausten til jakt.resten selv.

søker om 4 helikopter ture inn og 1 tur utt m søpel utstyr fra/til skarvebu i august/september

i forbinelse med snikringa.

hilsen jan ove

Sendt fra min Galaxy

----- Opprinnelig melding -----

Fra: "Haug, Jørn Trygve" <fmavjth@statsforvalteren.no>

Dato: 25.05.2022 07:59 (GMT+01:00)

Til: Jan Ove Flodquist <bondennoa@hotmail.com>

Emne: Vedr. tilbygg Skarvebu

Hei, syner til søknad. Eg har nokre få spørsmål til eg skulle hatt svar på. Fint om du gir meg attendemelding på e-post:

- Storleiken du har oppgjeve på eksisterande hytte og uthus; er måla gjeven i bygd areal (BYA) eller bruksareal (BRA)?
- Kor mange personar pleier de å vera under sanking? Kan det stemme med 9?
- Tal vinterfora sau du har sjølv
- Kart som syner plassering av dei andre driftshusværa du har knytt til Pytten (evt. berre list dei opp med plassering og om dei vert leigd ut eller ikkje).

Så er det fint om du i same e-post får med at det også vert søkt om helikoptertransport (tal hiv + landingsplassar).

Venleg helsing

*Jørn Trygve Haug*

Verneområdeforvaltar

Tlf. 38 17 62 06/ 95 20 70 83

[www.svr.no](http://www.svr.no)



**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**



**Verneområdestyret  
Setesdal Vesthei,  
Ryfylkeheiane og  
Frafjordheiane**

**Postadresse**  
Postboks 504  
4804 ARENDAL

**Besøksadresse**  
Kommunehuset, 4440  
Tonstad

**Kontakt**  
Sentralbord: +47 37 01 75 00  
Direkte: +47 38 17 62 03  
fmavgso@statsforvalteren.no  
www.svr.no

## Saksfremlegg

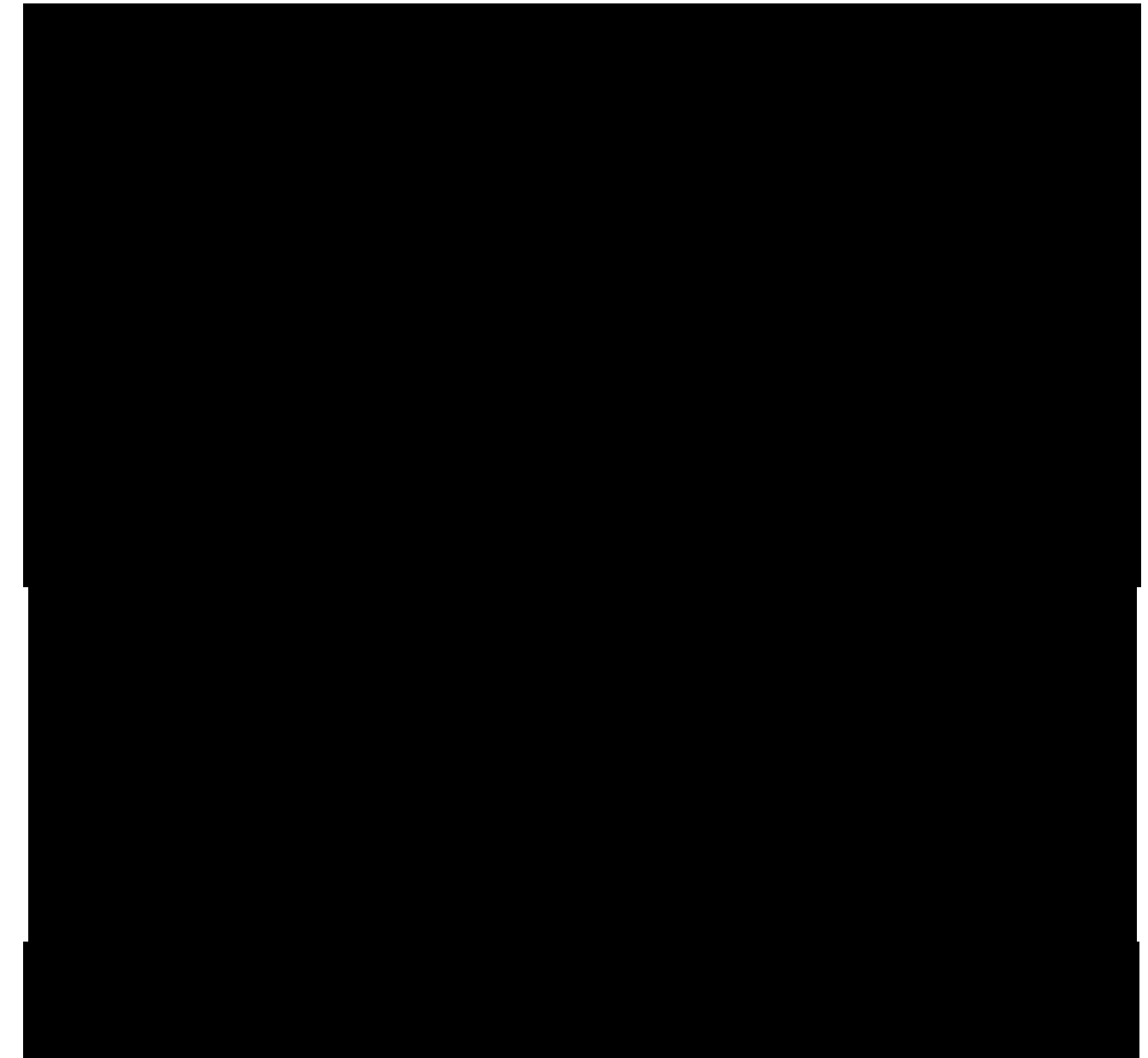
Arkivsaksnr: 2022/4080-0

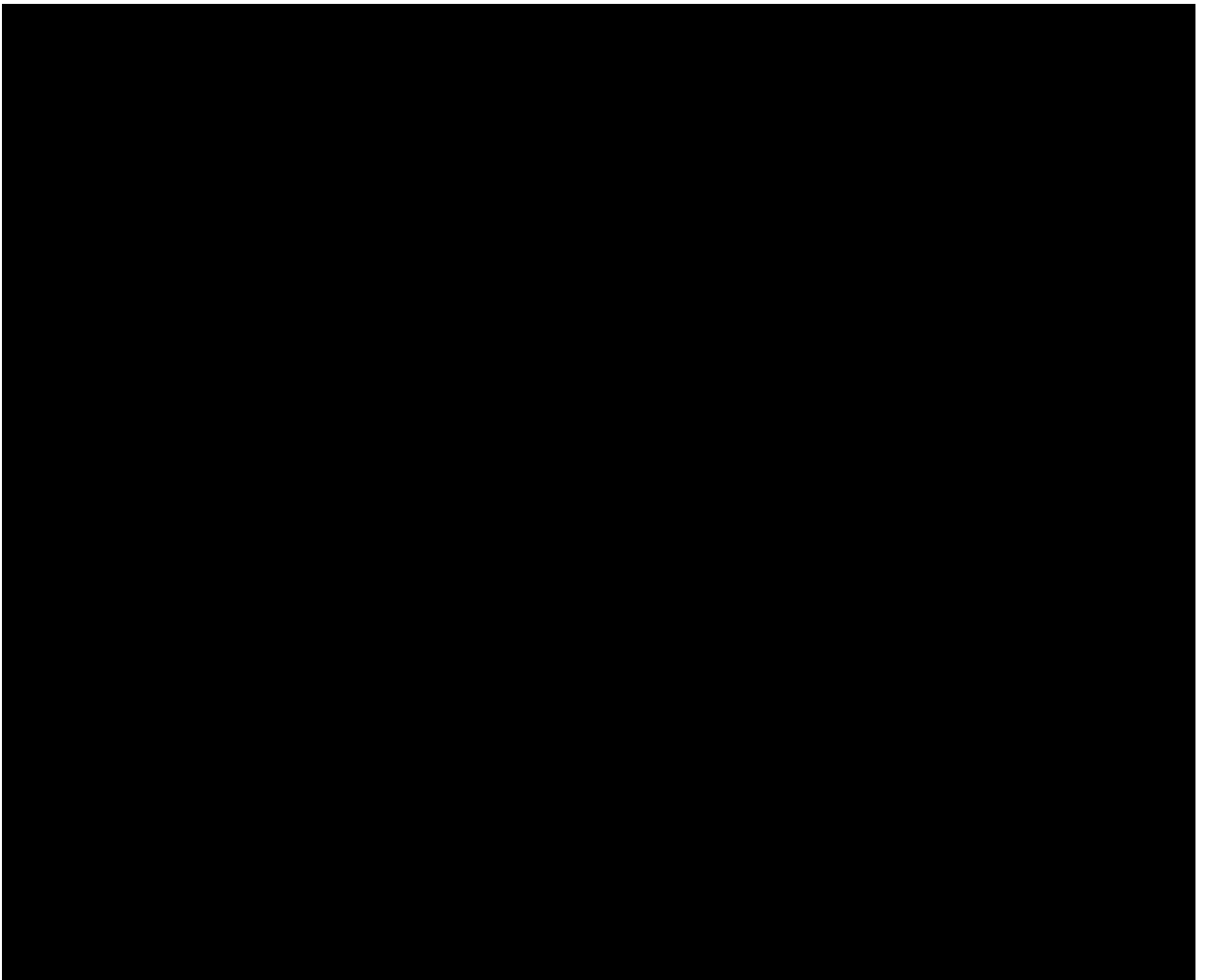
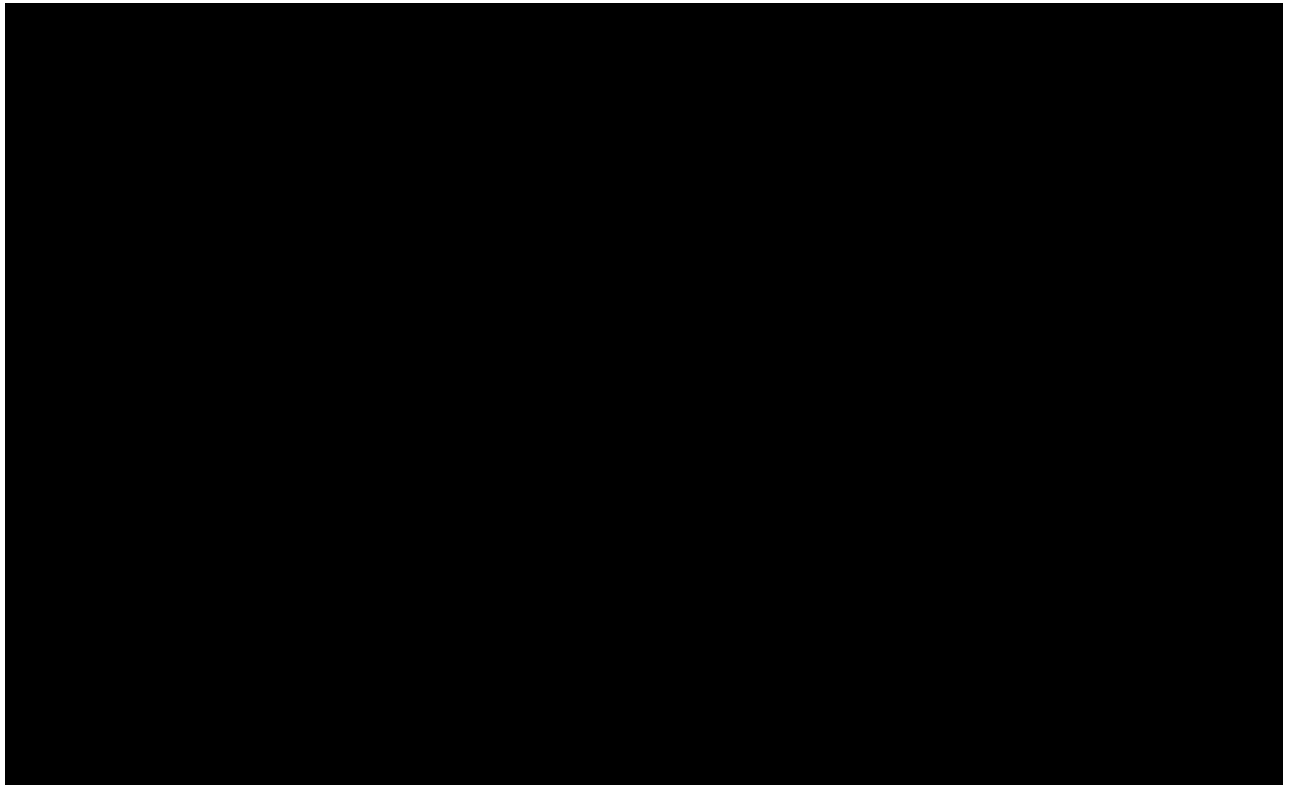
Saksbehandler: Guro Sødergren

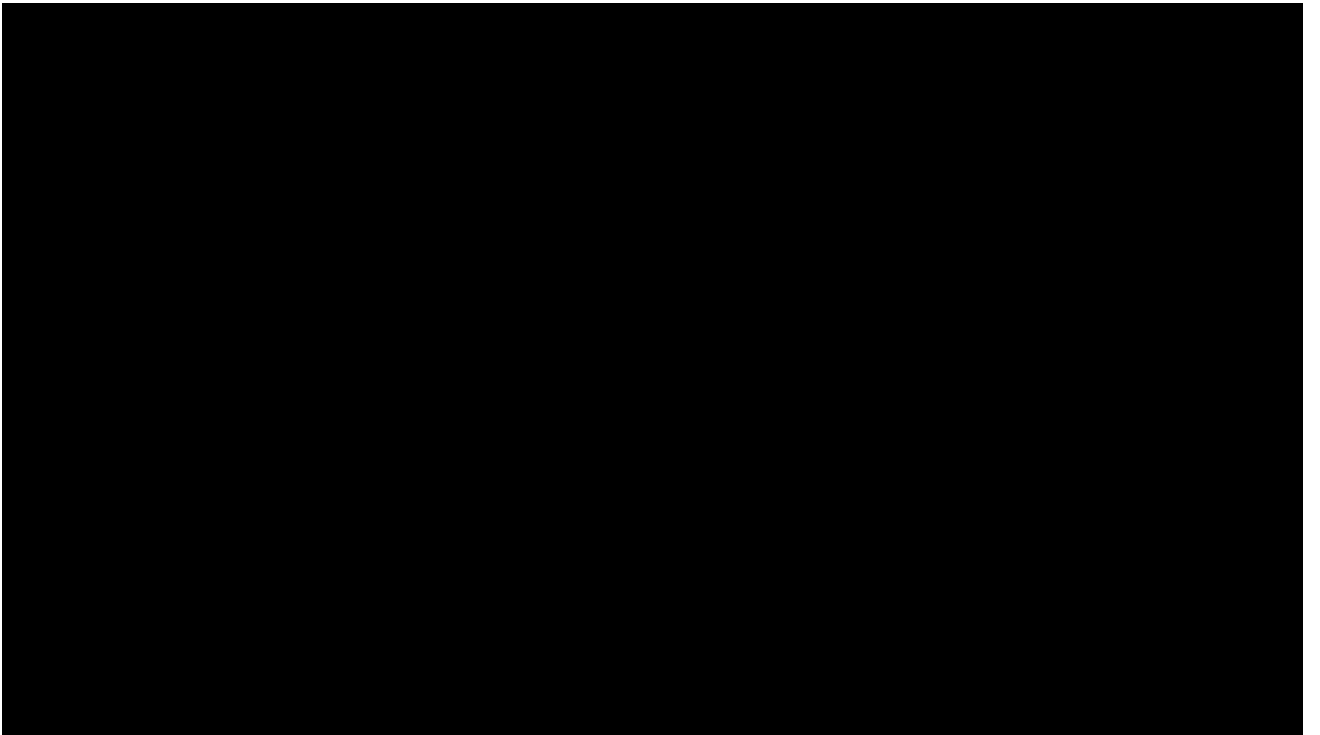
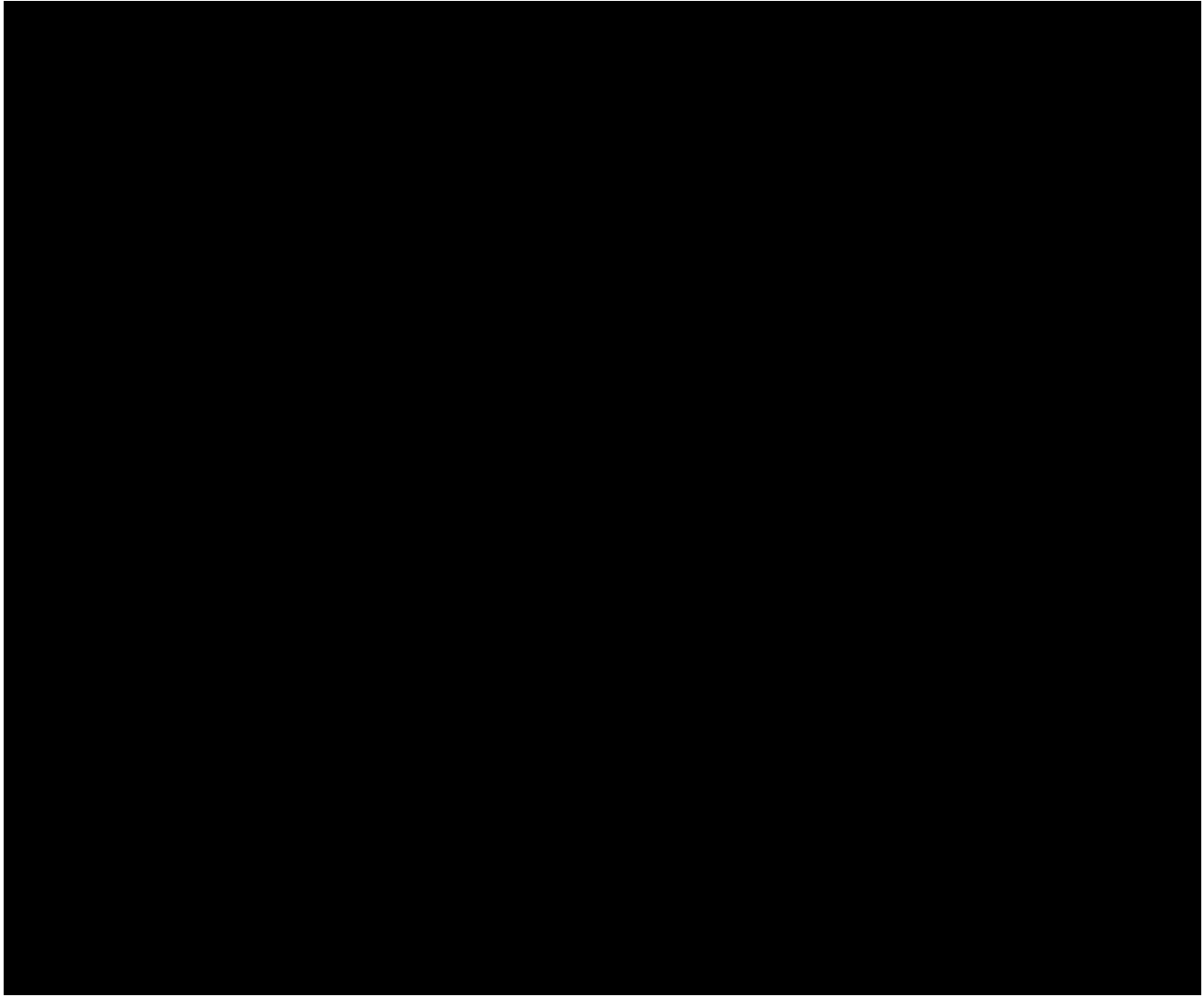
Dato: 11.06.2022

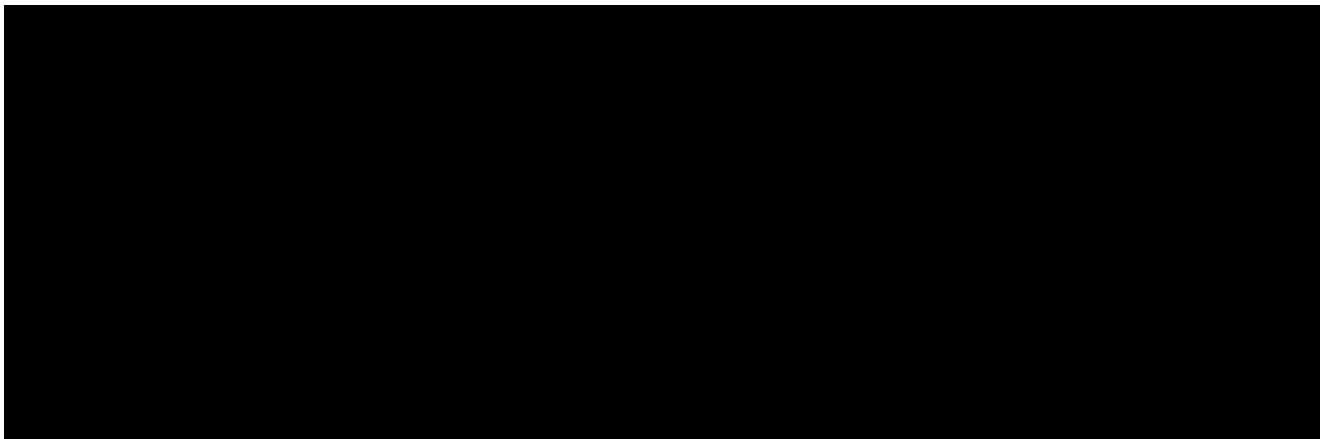
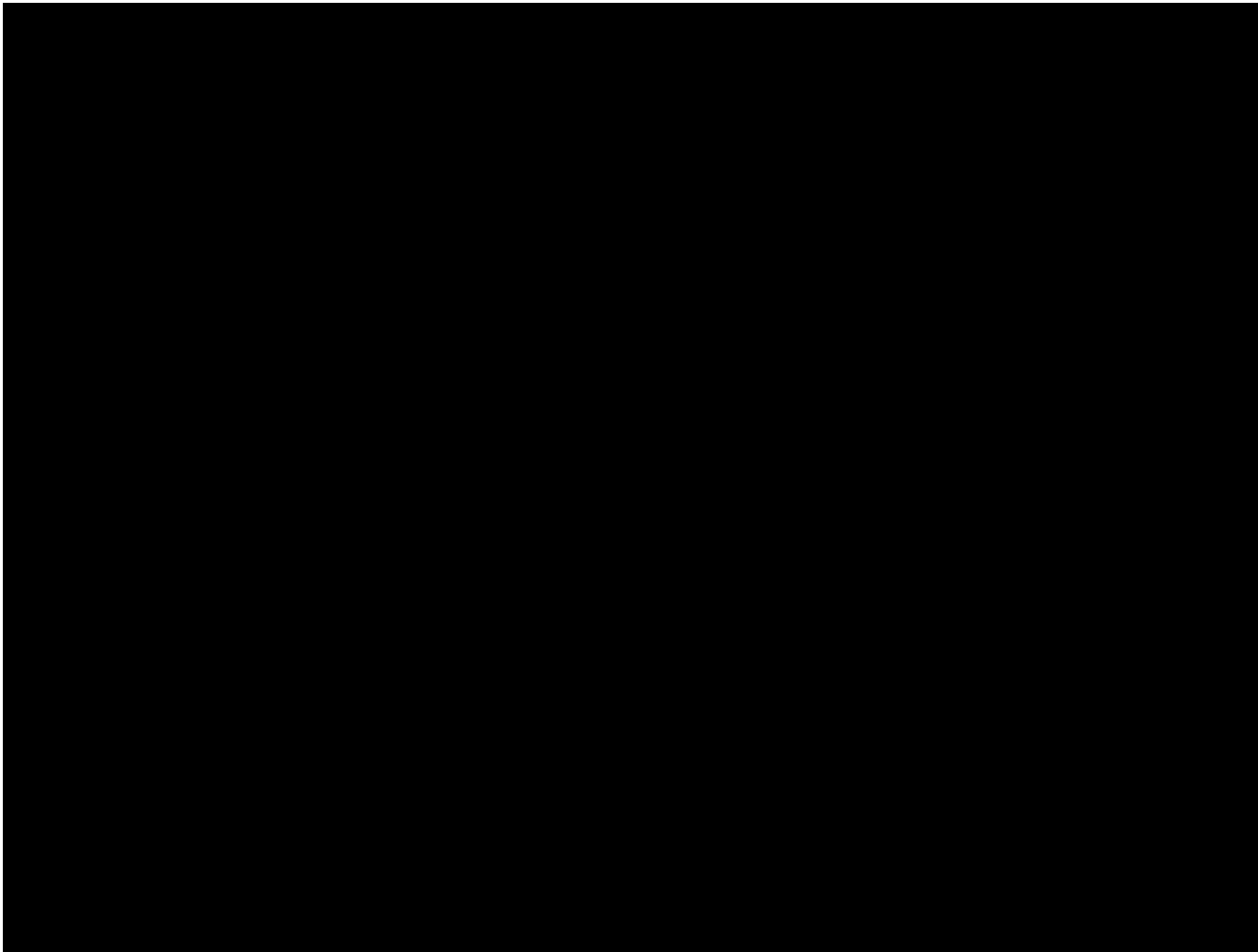
**U.off: offl. § 13, jf. fvl. § 13**

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	30/22	20.06.2022









**ST 31/22 Eventuelt**